

Průřezové dovednosti

1. Ošetřovatel/ka v zoo dokáže: odpovídajícím způsobem řídit sám/sama sebe a profesionálně spolupracovat s dalšími lidmi

Oblast 1: Průřezové dovednosti

Průřezové znalosti, dovednosti a kompetence se týkají široké škály profesí a odvětví. Často bývají označovány jako klíčové dovednosti, jako tzv. měkké dovednosti a jako základ pro profesní rozvoj člověka. Díky zvyšování průřezových dovedností mohou být pracovníci zoologické zahrady v současné a budoucí pozici přizpůsobivější a flexibilnější a profesionálně spolupracovat s dalšími lidmi. Zároveň také mohou řádně zastupovat sami sebe i svou organizaci. Tato oblast zahrnuje čtyři hlavní náměty:

1.1 Selfmanagement

Mají-li ošetřovatelé v zoo pracovat efektivně a pozvednout prestiž profese v odvětví, je důležité, aby dokázali účinně řídit sami sebe a své zdroje (zejména pak dovednosti, znalosti a čas). Kompetence by měli rozvíjet především v těchto oblastech:

- Time management: ošetřovatelé v zoo mohou efektivně řídit svůj čas tím, že dodržují a vytvářejí časové plány, které jsou účinné a vedou k větší produktivitě.
- Profesní rozvoj: ošetřovatelé v zoo chápou motivace v profesní dráze a vytvářejí vhodné strategie, díky nimž budou rozvíjet své dovednosti, kompetence a zkušenosti vedoucí k profesnímu rozvoji.
- Profesní etika: ošetřovatelé v zoo si uvědomují význam odpovídajícího vystupování a chování v různých pracovních situacích a také podle toho jednají.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
1.1.1 Time Management	Popsat , proč je efektivní organizace času důležitá Sledovat v rámci úseku postupy, které uspokojují potřeby zvířat, o něž se starají, a potřeby spolupracovníků Prokázat účinné využívání času Popsat , které činnosti by mohly vyžadovat odchýlení	Stanovit priority a identifikovat kritičtější a méně kritické aktivity a úkoly Identifikovat a popsát případná zlepšení ve využívání času Vytvořit vhodné každodenní harmonogramy, v nichž	Vytvořit vhodné týdenní či měsíční harmonogramy a zajistit, aby práce s nejvyšší prioritou byly provedeny v požadovaném termínu Zkoordinovat vlastní harmonogramy a harmonogramy ostatních s cílem

	od naplánovaného postupu.	jsou upřednostněny nejdůležitější úkoly	předcházet střetům
1.1.2 Profesní rozvoj	<p>Popsat, jaké nedostatky jsou mezi požadavky pro vlastní pracovní pozici a současnými znalostmi, chápáním a dovednostmi</p> <p>Požádat nejrůznější zdroje (spolupracovníky, manažery, kolegy) o zpětnou vazbu týkající se osobní výkonnosti a využívat ji k určení toho, kde došlo ke zlepšení</p> <p>Diskutovat o plánu osobního rozvoje s přímým nadřízeným a domluvit se na něm (podle potřeby)</p>	<p>Zaujmout proaktivní přístup k osobnímu rozvoji zapojením do příslušných sítí</p> <p>Uvést, kde lze najít aktuální informace týkající se práce</p>	<p>Přispívat k profesnímu rozvoji ostatních pracovníků sdílením znalostí a dovedností</p>
1.1.3 Profesní etika	<p>Popsat, proč je pro pozvednutí odborné pověsti zoologické zahrady důležité nosit vhodný oděv, například uniformu</p> <p>Oblékat se pro každodenní pracovní situace vhodně a v souladu s příslušnými organizačními pokyny</p> <p>Chovat se na pracovišti řádně, respektovat ostatní a být zdvořilí</p> <p>Vyjmenovat a dodržovat zásady, postupy a hodnoty organizace, kterými se řídí chování pracovníků</p>	<p>Oblékat se řádně pro nejrůznější pracovní situace</p> <p>Vysvětlit, proč je důležité chovat se v profesních situacích vhodně</p> <p>Vysvětlit, jak zásady a hodnoty instituce souvisí s jejich pracovními postupy</p>	<p>Vysvětlit, jak přispívají k profesionálnímu pracovnímu prostředí v rámci týmu a v širším okruhu organizace</p>

Zdroje

- Organisation Vision and Values statement (Prohlášení Vize a hodnoty organizace)
- Management Standards (Standardy řízení) – [MSC Management Standards Centre](#)
- Zásady na organizační úrovni týkající se vzhledu, standardu uniforem apod.
- Zásady na organizační úrovni týkající se chování
- ...

Cesty k plnění

- Ošetřovatelé pracující na úrovni 1 – SK NVQ/SVQ management úroveň 2
- Ošetřovatelé pracující na úrovni 2 – SK NVQ/SVQ management úroveň 3

- Ošetřovatelé pracující na úrovni 3 – SK NVQ/SVQ management úroveň 4

• ...

Poslední aktualizace: 25. 4. 2018

1.2 Spolupráce s ostatními pracovníky

Ošetřovatelé v zoo, stejně jako většina zaměstnanců, pracují v rámci týmů a společně s týmy lidí z nejrůznějších oborů. Zoologické zahrady jsou navíc díky programům chovu, spolupráci na evropských standardech a na základě celé řady směrnic součástí širší komunity. Ošetřovatelé v zoo tedy musí být v tomto širším kontextu schopni spolupracovat. Kompetence by měli rozvíjet především v těchto oblastech:

- Profesionální síť: ošetřovatelé zjišťují a vytvářejí síť odpovídající jejich pozici a vědí, jak rozvíjet síť a přispívat do ní na organizační, vnitrostátní a evropské úrovni.
- Pracovní vztahy: ošetřovatelé vytvářejí pracovní vztahy s kolegy, které jsou produktivní z hlediska podpory a vykonávání jejich práce a práce jejich organizace.
- Komunikace s ostatními: ošetřovatelé chápou svou úlohu v rámci týmu a to, jak mohou působit na ostatní.

Konkrétní dovednosti související s předkládáním prezentací, jazyky a využíváním technologií jsou uvedeny také v oddílu 1.4 Komunikační dovednosti.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
1.2.1 Profesionální síť	Zapojit se do profesních sítí na úrovni instituce (např. účasti a předkládání příspěvků na schůzkách souvisejících s jejich prací)	Identifikovat klíčové zúčastněné strany pro oblast práce, včetně oddělení a jednotlivců v rámci organizace, regionálních, národních a mezinárodních sdružení Přispívat do regionálních a vnitrostátních profesních sítí	Vysvětlit , jak identifikují klíčové zúčastněné strany a jak s nimi navazují kontakty Vytvářet příležitosti pro navazování kontaktů organizováním setkání a/nebo aktivním zapojením do výborů a pracovních skupin
1.2.2 Pracovní vztahy	Navazovat pracovní vztahy se všemi kolegy, kteří jsou relevantní vzhledem k provádění práce Chápat obtížné	Popsat , jak si vybírat a úspěšně uplatňovat různé způsoby komunikace s lidmi	Uvést výhody vytvoření produktivních pracovních vztahů s kolegy a zúčastněnými

	<p>situace a problémy z hlediska kolegů a v případě potřeby poskytovat podporu, aby se věci pohnuly kupředu</p> <p>Vyměňovat si s kolegy informace a zdroje s cílem zajistit, že všechny strany mohou pracovat účinně</p>	<p>v rámci oblasti odpovědnosti</p>	<p>stranami</p> <p>Vysvětlit zásady účinné komunikace a to, jak je uplatňovat, aby komunikace s kolegy a zúčastněnými stranami byla účinná</p> <p>Prokázat, že dokáží určit a splnit informační potřeby kolegů a zúčastněných stran, mimo jiné i to, jaké informace je vhodné kolegům a zúčastněným stranám poskytovat a také jaké faktory je nutné vzít v úvahu</p> <p>Prokázat, že při vytváření vztahů s kolegy a zúčastněnými stranami dokáží zohlednit různorodost a problematiku začlenění</p>
<p>1.2.3 Komunikace s ostatními</p>	<p>Vysvětlit, jaký vliv mají na ostatní v týmu</p> <p>Předkládat informace jasně, stručně, přesně a způsobem, který přispívá k pochopení – a to jak ústně, tak i písemně</p>	<p>Reagovat na odezvu týkající se jejich komunikace s ostatními a uvést, jak svůj způsob komunikace přizpůsobili potřebám ostatních</p>	<p>Prokázat, jak od kolegů a zúčastněných stran získávat a účinně využívat zpětnou vazbu týkající se účinnosti pracovních vztahů</p> <p>Prokázat, jak zvládají očekávání kolegů a zúčastněných stran</p>

Zdroje

- Management Standards (Standardy řízení) – [MSC Management Standards Centre](#)

- ...
 - **Cesty k plnění**
 - Ošetřovatelé pracující na úrovni 1 – SK NVQ/SVQ management úroveň 2
 - Ošetřovatelé pracující na úrovni 2 – SK NVQ/SVQ management úroveň 3
 - Ošetřovatelé pracující na úrovni 3 – SK NVQ/SVQ management úroveň 4
 - ...
- Poslední aktualizace: 14. 12. 2017*

1.3 Management

Během svého kariérního postupu mohou být ošetřovatelé v zoo požádáni, aby sestavili a následně řídili malé týmy. Pro účinný provoz organizace je důležité, aby to dělali efektivně a aby maximálně využívali výkon týmu. Kompetence by měli rozvíjet především v těchto oblastech:

- Nábor: ošetřovatelé v zoo získávají, vybírají a udržují kolegy, kteří podporují plnění úkolů organizace (pouze úroveň 2 a 3).
- Řízení týmu: ošetřovatelé řídí výkon malého týmu lidí.
- Stanovení a uskutečňování cílů: ošetřovatelé si uvědomují, jak jejich práce zapadá do plánu organizace, a vytvářejí vhodné cíle pro splnění strategických cílů (včetně poslání a hlavního plánu).

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
1.3.1 Nábor	nevztahuje se	Podílet se na náboru a výběru dohodnutým způsobem a zajistit, aby tento proces byl spravedlivý, konzistentní a účinný (např. poskytnutím vstupních údajů pro popis pracovní pozice nebo osobní specifikace, prozkoumáním žádostí, poskytnutím zpětné vazby na uchazeče při vyhodnocení atd.) Poskytnout vhodn é, předem	Provádět pravidelné hodnocení práce v oblasti jejich odpovědnosti, identifikovat u řady kolegů případné nedostatky a/nebo souhrn dovedností, znalostí, porozumění a zkušeností Poradit se s ostatními a probrat a dohodnout fáze procesu náboru a výběru pracovníků pro určená volná místa, metody, které se použijí, související časový harmonogram a to, kdo se na tom bude podílet Ujistit se , že uchazeč, kterému je nabídnuta určitá pozice, bude schopen pracovat efektivně a ve spolupráci s novými kolegy Vyhodnotit , jak úspěšné byly nedávné náborů Naplánovat a vypracovat vhod né programy pro uvedení

		<p>připravené programy pro uvedení nových kolegů do pozice a programy pomoci novým pracovníkům</p> <p>Prokázat, že znají předpisy HR a/nebo náborovou politiku instituce</p>	<p>nových kolegů do pozice a programy pomoci</p>
<p>1.3.2 Řízení týmu</p>	<p>Popsat různé pozice v rámci týmu a to, jakým přínosem pro tým mohou být. Zároveň také rozlišovat mezi pracovníky, studenty a dobrovolníky, kteří jsou členy týmu</p>	<p>Vysvětlit, jak vybírat a úspěšně uplatňovat různé způsoby povzbuzování, motivování a podporování pracovníků a uznávání dosažených úspěchů</p> <p>Vysvětlit, proč je důležité, aby jednotlivci a/nebo týmy byli informováni o přidělené práci a standardu či úrovni očekávaného výkonu a o tom, jak toho dosáhnout efektivně</p> <p>Popsat, jak sledují výkon týmu, jak jednotlivcům a/nebo týmům poskytují rychlou a konstruktivní zpětnou vazbu a jaké kroky podnikají při nedosažení požadovaných výsledků</p>	<p>Prokázat, že se neustále snaží zlepšit výkon týmu, a pravidelně uvažovat o vlastních zkušenostech a zkušenostech ostatních a to pak využívat k informování o budoucích krocích</p> <p>Objasnit různé způsoby vedení a uvést, kdy jsou neúčinnější</p>
<p>1.3.3 Stanovování</p>	<p>Popsat vizi a hodnoty organizace</p>	<p>Chápat, jak při plánování a monitorování</p>	<p>Popsat zásady a metody krátkodobého až střednědobého plánování</p>

<p>a uskutečňování cílů</p>	<p>Spolupracovat se služebně staršími pracovníky na stanovení osobních cílů a/nebo cílů týmu</p>	<p>práce identifikovat a náležitě zohledňovat ochranu zdraví a bezpečnost a také rovné příležitosti Popsat, jak vytvořit plán práce pro tuto oblast odpovědnosti, mimo jiné i to, jak stanovit priority či kritické činnosti a dostupné zdroje Vysvětlit, jak stanovit cíle v rámci oblasti odpovědnosti a jak to sdělit týmu</p>	<p>Představit rozvoj cílů SMART (S jako Specific (konkrétní), M jako Measurable (měřitelné), A jako Assignable (přidělitelné), R jako Realistic (realistické) a T jako Time-Related (časové)) a jak byly tyto cíle přiděleny Popsat, jak plánovat a řídit rizika Přispívat řádným způsobem k vytváření organizačních plánů, jsou-li o to požádáni</p>
------------------------------------	---	---	--

Zdroje

- Organisation Vision and Values statement (Prohlášení Vize a hodnoty organizace)
- Management Standards (Standardy řízení) – [MSC Management Standards Centre](#)
- ...

Cesty k plnění

- Ošetřovatelé pracující na úrovni 1 – SK NVQ/SVQ management úroveň 2
- Ošetřovatelé pracující na úrovni 2 – SK NVQ/SVQ management úroveň 3
- Ošetřovatelé pracující na úrovni 3 – SK NVQ/SVQ management úroveň 4
- ...

Poslední aktualizace: 20. 6. 2018

1.4 Komunikační dovednosti

Od ošetřovatelů v zoo se vyžaduje, aby komunikovali s nejrůznějšími stranami a skupinami lidí a v širším rozsahu propagovali svou práci, práci své organizace a sektoru zoologických zahrad. Aby tento úkol zvládli, musí být přesvědčivými veřejnými řečníky a musí být schopni využívat ke komunikaci v nejrůznějších situacích příslušné technologie. Ošetřovatelé by navíc vzhledem k mezinárodní povaze práce zoologické zahrady a často vzhledem k přítomnosti zahraničních turistů měli být schopni komunikovat v angličtině. Ošetřovatelé musí rozvíjet komunikační dovednosti konkrétně v těchto oblastech:

- Prezentace a veřejné projevy: ošetřovatelé účinně předkládají své myšlenky interním a externím posluchačům.

- Jazykové znalosti: ošetřovatelé dokáží účinně komunikovat se svými kolegy, rozmlouvat se zahraničními kolegy, rozumět oborovým publikacím.
- Využívání technologií: ošetřovatelé dokáží využívat nejrůznější komunikační technologie vhodné pro písemnou i ústní komunikaci.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
1.4.1 Prezenta ce a veřejné projevy	Předkládat několik myšlenek a názorů písemně a ústně způsobem, který je pro ty, s nimiž komunikují, pochopitelný a přijatelný Prizpůsobit způsob komunikace posluchačům Podílet se na výměně informací a nápadů s kolegy a veřejností	Uspořádat a propojit informace a myšlenky tak, aby vznikly krátké projevy pro kolegy nebo skupiny z řad veřejnosti Využít vizuální pomůcky a/nebo rekvizity, které slovní projev posluchačům vhodně přiblíží	Předkládat nejrůznějším posluchačům komplexní informace Vysvětlit význam neverbální komunikace a ukázat , jak řeč těla a jiné její formy mohou ovlivnit způsob, jakým jsou sdělení přijímána
1.4.2 Jazykové znalosti	Komunikovat jednoduchým pracovním jazykem svých institucí a používat širokou škálu odborných výrazů v nejrůznějších situacích, včetně: – popisu práce návštěvníkům – přednášení na schůzkách týmů nebo na setkáních a akcích v rámci celé instituce – odpovídání na e-maily – telefonování/komunikování vysílačkou (CEFR, úroveň B2)	Předkládat v angličtině jednoduchý obsah, například: – odpovědi na otázky návštěvníků – neformální rozhovory se zahraničními návštěvníky z řad odborníků Číst a prokázat pochopení jednoduchých textů, například e-mailů od zahraničních kolegů, směrnic a doporučení pro chovatele (CEFR, úroveň A2)	Komunikovat snadno v angličtině a používat širokou škálu odborných výrazů v nejrůznějších situacích, včetně: – popisu práce návštěvníkům – předkládání prezentací na konferencích/seminářích – odpovídání na e-maily – telefonování Číst a prokázat pochopení akademických a oborových publikací v angličtině (CEFR, úroveň B2)
1.4.3 Využívání	Používat počítače k vytváření jednoduchých	Kompetentně využívat technologie poskytnuté institucí k přednesu	Používat nejrůznější komunikační technologie pro

technologií	<p>písemných zpráv a k odpovědím na e-maily a využívat přitom standardní softwarové balíčky</p> <p>Vyhledávat informace z předepsaných databází nebo internetových platforem pomocí jednoduchého vyhledávání</p>	<p>proslovů – mohou sem pařit mikrofony, audiovizuální vybavení a software pro prohlížení/tvorbu snímků</p> <p>Používat nejrůznější systémy informačních a komunikačních technologií souvisejících s ošetřovatelstvím v zoologické zahradě, například ZIMS, SPARKS, PMX, a dodržování pokynů k získání dat či aktualizaci informací</p> <p>Stanovit a dodržovat postupy určené k zabezpečení dat</p>	<p>prezentace, včetně vytváření prezentací snímků a nastavení audiovizuálního vybavení</p> <p>Posoudit, které komunikační technologie jsou pro určité úlohy a určitá prostředí nejlepší</p> <p>Vytvářet vlastní systémy a postupy pro ukládání informací a jejich předávání kolegům</p> <p>Vysvětlit, proč by určitá data měla být zabezpečena a jak toho dosáhnout s využitím technologií</p>
--------------------	---	--	---

Zdroje

- Communication Core Skills (Základní komunikační dovednosti) – [SQA](#)
- Information and Communication Technology Core Skills (Informační a komunikační technologie – Základní dovednosti) – [SQA](#)

• ...

Cesty k plnění

• ...

Poslední aktualizace: 14. 12. 2017

Kompetence specifické pro konkrétní povolání

2. Ošetřovatel/ka dokáže: chovat zvířata ve své péči a zajistit jim dobré životní podmínky

Oblast 2: Chov zvířat

Znalosti, dovednosti a kompetence v oblasti chovu zvířat jsou klíčovou součástí úlohy ošetřovatele/ošetřovatelky v zoo. Úloha ošetřovatele/ošetřovatelky přesahuje rámec pouhého chovu zvířat, nicméně zde je uveden soubor dovedností a kompetencí, které jsou s jeho/její pozicí nejčastěji spojeny. Je důležité, aby ošetřovatelé prokázali kompetence v celé řadě oblastí při chovu taxonů, které jsou jim svěřeny. Tato oblast zahrnuje devět hlavních námětů:

2.1 Znalosti týkající se taxonu

Námět se zaměřuje na znalost taxonomie a binominální nomenklatury specifických taxonů. Cílem je získat informace ze spolehlivých zdrojů, získat zkušenosti v oblasti výzkumu specifického pro taxon a být schopen aplikovat výzkum pro zajištění vhodné formy chovu a péče o zvířata. Tyto konkrétní znalosti budou užitečné i pro vzdělávání návštěvníků. Získání těchto znalostí podnítl na určité úrovni vnitřní motivaci ošetřovatele, aby se dál vzdělával a dosáhl požadované úrovně.

- Systematika a taxonomie: ošetřovatelé znají klasifikaci a nomenklaturu živočišné říše.
- Charakteristika živočichů: ošetřovatelé dokáží rozpoznat a zapamatovat si některé charakteristiky skupin a podskupin zvířat chovaných v zoologických zahradách.
- Evoluce versus domestikace: ošetřovatelé vědí o původu druhů (mikro)evolucí a o původu domestikovaných plemen, která jsou výsledkem selektivního chovu.
- Hybridizace a příbuznost: ošetřovatelé si uvědomují význam prevence hybridizace příbuzných taxonů.
- Ekologie: ošetřovatelé mají znalosti o ekologickém prostředí taxonů, s nimiž pracují, a mohou reagovat na potřeby zvířat (biotické a abiotické faktory, umístění, krmení, vhodná péče).

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
2.1.1 Systematika a taxonomie	Uvést klasifikaci zvířat v rámci taxonomického systému Popsat koncepci vědecké nomenklatury Uvést obecné	Popsat klasifikaci taxonů v živočišné říši Sestavit informace ze spolehlivých zdrojů s použitím vědecké	Analyzovat nové a revidované informace o systematice taxonů a uplatňovat tyto informace v rámci svého oddělení

	a vědecké názvy zvířat, s nimiž nejčastěji pracují	nomenklatury taxonů	
2.1.2 Charakteristika živočichů	Vyjmenovat skupiny a podskupiny živočichů chovaných v zoologických zahradách	Vzdělávat návštěvníky a kolegy o charakteristikách skupin zvířat a rozdílech mezi nimi s využitím dostupných materiálů (viz 4.3.3)	Vytvářet vzdělávací materiály, například přednášky či ukázky týkající se charakteristik skupin zvířat a specifických charakteristik živočišných druhů (viz 4.3.3)
2.1.3 Evoluce versus domestikace	Uvést rozdíly v původu volně žijících druhů zvířat a domestikovaných plemen zvířat Vysvětlit návštěvníkům rozdíl mezi evolucí a domestikací	Popsat , jakým způsobem zoologické zahrady hrají významnou roli v řízení populace volně žijících zvířat <i>ex situ</i> , ne jejich domestikovaných protějšků (vč. mutací, např. bílých tygrů)	Analyzovat , zda určitý zástupce patří k původním (volně žijícím) druhům nebo k domestikovanému plemenu a posoudit význam pro biologickou rozmanitost a ochranu
2.1.4 Hybridizace a příbuznost	Definovat koncepci příbuznosti a hybridizace v rámci populace (<i>ex situ</i>)	Popsat , jaké informace poskytuje příbuznost ohledně genetického přizpůsobení v rámci příbuzných rodů, kladů, řádů a druhů živočichů Hovořit o důsledcích hybridizace	Určit , do kterého (pod)druhu určitý druh patří a využívat přitom morfologii a další zdroje (např. genetické informace ze ZIMS)
2.1.5 Ekologie	Popsat a uvést příklady ekologického prostředí druhů,	Popsat okolní prostředí pro druhy, o něž se starají, a hovořit	Koordinovat a posuzovat vhodné okolní prostředí pro druhy, které jsou v jejich péči, a posoudit , jak je

	které mají v péči, a rozpoznat adaptaci druhu do ekosystému	o tom, zda vyhovuje ekologickým potřebám druhu	prostředí přizpůsobeno ekologickým potřebám druhu a vyhodnotit , jak účinně splňuje jeho ekologické potřeby
--	---	---	--

Zdroje

- L.A. Urry et al., *Campbell Biology* (Campbellova biologie), 11. vydání, 2016
- C.P. Hickman Jr et al., *Integrated Principles of Zoology* (Integrované principy zoologie), 16. vydání, 2014
- OneZoom Life Explorer – [OneZoom](#)

• ...

Cesty k plnění

- Distributed European School of Taxonomy – [Školení v taxonomii](#)
- Kurzy zaměřené na ochranu volně žijících zvířat a ekologii – [Vzdělávání v oblasti biologie zvířat a péče o ně](#)
- Kurz zoologie obratlovců – [ACS Distance Education](#)

• ...

Poslední aktualizace: 31. 1. 2018

2.2 Chování zvířat

Zvířata chovaná ve sbírkách EAZA by měla být povzbuzována, aby se co nejvíc blížila svým přirozeným modelům chování. Kdykoli je to možné, je třeba předcházet nebo aktivně bránit nepřirozenému a/nebo neobvyklému chování, které má škodlivý vliv na blaho či důstojnost zvířat. Významným prvkem v řízení chování je uspořádání prostoru, obohacení prostředí a chování a režimy krmení.

- Základy chování: ošetřovatelé znají základy chování, podněty k chování a reakci na ně. Ošetřovatelé mohou rozlišovat mezi klasickým a kritickým antropomorfismem a dokáží vytvořit objektivní pozorování.
- Vrozené a naučené chování: ošetřovatelé znají vrozené chování, například reflexy a instinktivní vzorce chování (sociální, teritoriální chování, komunikace) a cyklické chování, jako je hibernace a migrace. Ošetřovatelé vědí u zvířat o fázi vštěpování, schopnosti učit se metodou pokusu a omylu, aklimatizaci a pochopení.
- Pozorování a sběr dat: ošetřovatelé dokáží pozorovat chování zvířete objektivně a využívat přitom sběr dat (ad libitum, všechny výskyty, skenování dat, fokální sběr dat o zvířatech, frekvence výskytu chování).
- Nepřirozené a neobvyklé chování: ošetřovatelé dokáží poznat, co je neobvyklé chování, a dokáží stanovit a poznat, co je přirozené, běžné, nepřirozené a neobvyklé chování.
- Obohacení chování: ošetřovatelé znají výhody obohacení chování a mohou jej využít pro zajištění dobrých životních podmínek zvířat.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
2.2.1 Základy chování	Popsat nejdůležitější podněty a reakce zvířete a předejít antropomorfismu	Popsat hostům a kolegům podněty a odezvy v chování a modely chování (vyjma antropomorfismu)	Objasnit chování a hovořit o tom, jakým vliv může mít na chování uspořádání prostoru
2.2.2 Vrozené a naučené chování	Rozpoznat , zda je chování konkrétního druhu vrozené nebo naučené	Objasnit (vrozené nebo naučené) chování a hovořit o tom, jak to souvisí s potřebami zvířete, a podávat zprávy nadřízenému.	Vyhodnotit pozorované chování a navrhnout vhodný program chovu a/nebo výcviku za účelem rozšíření možností chování a dobrých životních podmínek
2.2.3 Pozorování a sběr dat	Určit jednotlivá zvířata ve skupině a pozorovat chování zvířat Podat zprávu o pozorování svým nadřízeným či jiným odpovídajícím pracovníkům	Vysvětlit pozorované chování a podat zprávu o tomto vysvětlení nadřízenému	Upravit prostředí podle potřeb zvířete a sledovat účinnost úprav Předvídat následně pozorované chování
2.2.4 Nepřirozené a neobvyklé chování	Klasifikovat neobvyklé chování zvířete a podat zprávu nadřízenému v týmu	Vysvětlit neobvyklé chování a reagovat na ně po konzultaci s nadřízeným	Analyzovat neobvyklé chování a naplánovat strukturální úpravy prostředí a každodenní péče za účelem zlepšení chování Monitorovat účinnost těchto úprav

2.2.5 Obohacení chování	Připravit a vyrobit předměty sloužící k obohacení uvedené v seznamu schváleném pro jmenované druhy/prostory	Vyvinout a realizovat vhodné předměty sloužící k obohacení v souladu s uspořádáním prostoru a specifickými potřebami příslušného druhu	Vytvořit plán obohacení specifický pro daný druh a prostor Monitorovat a vyhodnocovat účinnost navržených prvků a plánů obohacení a v případě potřeby provádět úpravy
--	--	---	---

Zdroje

- L.A. Urry et. al., *Campbell Biology* (Campbellova biologie), 11. vydání, 2016
- EAZA Standards for the Accommodation and Care of Animals in Zoos and Aquaria (Standard pro ubytování a péči o zvířata v zoologických zahradách a akváriích EAZA) – [EAZA](#)
- EU Zoos Directive Good Practices Document (chapter 2.4) (Dokument osvědčených postupů podle směrnice EU o zoologických zahradách (kapitola 2.4)) – [Evropská komise](#)
- Association for the Study of Animal Behaviour (Asociace pro studium chování zvířat) – [ASAB](#)
- Skupina Animal Behaviour & Ethology – [Facebooková skupina](#)
- Student Environmental Enrichment Course – [Facebooková stránka](#)
- IAATE Monthly Enrichment Challenge – [Facebooková stránka](#)
- Enrichment Challenges Archives – [Facebooková skupina](#)
- Zoo Enrichment – [Facebooková stránka](#)

Cesty k plnění

- Association for the Study of Animal Behaviour (Asociace pro studium chování zvířat), vzdělávání a kurzy – [ASAB](#)
- Kurz EAZA Výcvik zvířat: Chápání a zvládání chování zvířat (Animal Training: Understanding and Managing Animal Behaviour) – [EAZA](#)

Poslední aktualizace: 14. 12. 2017

2.3 Reprodukce

Proces, při němž dochází k reprodukci zvířat, bývá rozmanitý a někdy je v jednotlivých případech komplikovaný. Dobrý ošetřovatel tedy musí být velmi dobře informován. Často je navíc důležité zjistit a uplatnit objevy, kterými se mění řízení procesu rozmnožování. Ošetřovatelé musí k řízení a zkvalitnění ochrany rozmnožování v souladu s doporučeními šlechtitelských programů využívat znalosti a zkušenosti a zároveň zajistit, aby nedocházelo k narušení potřeb zvířat v oblasti etiky a dobrých životních podmínek. Očekává se, že záznamy budou v souladu s pokyny k osvědčeným postupům EAZA, pokud byly vytvořeny.

Tento námět souvisí s oddílem 4.2.5 Zachování: Šlechtitelské programy

- Biologie reprodukce: ošetřovatelé dokáží prokázat, že chápou biologické principy reprodukce u nejrůznějších druhů.
- Výběr plemen pro šlechtitelské programy: ošetřovatelé se dokáží zapojit do šlechtitelského programu a vyhodnocovat jej.
- Péče o plemenná zvířata a mláďata: ošetřovatelé dokáží plemenným a novorozeným zvířatům poskytovat vhodnou a odpovídající péči.
- Řízení populace: ošetřovatelé dokáží vysvětlit principy, na nichž je založeno řízení populace u jmenovaných druhů.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
2.3.1 Biologie reprodukce	<p>Popsat strukturu a funkci anatomie a fyziologie rozmnožování u nejrůznějších taxonů a související biologické systémy</p> <p>Určit pohlaví jednotlivých zvířat u druhů, s nimiž pracují, v případě, že pohlaví lze stanovit na základě viditelných znaků</p> <p>Vypočítat přesně březost / dobu inkubace a poskytnout vhodné údaje pro praktickou péči o plemenná zvířata</p>	<p>Popsat, jak určit pohlaví jednotlivých zvířat u druhů, s nimiž pracují, v případě, že pohlaví lze stanovit pouze na základě jiných znaků (např. interní vyšetření, DNA)</p>	<p>Hovořit o současném výzkumu a chápat biologii druhů a tyto informace propojit s praktickými hledisky péče</p>
2.3.2 Výběr plemen pro šlechtitelské programy	<p>Uvést faktory, které je nutné vzít v úvahu při výběru plemene, jež se bude a také jež se nebude rozmnožovat, a pomáhat při zajištění dodržování oficiálních doporučení</p>	<p>Poskytovat doporučení ohledně vhodnosti jednotlivých zvířat a plánovat zavedení a praktická opatření pro úspěšné šlechtitelské programy</p>	<p>Pomáhat při koordinaci plemenných knih a doporučení ohledně chovu populace jednotlivých druhů.</p> <p>Provádět kontroly procesu výběru a uplatňování</p>

			doporučení programů
2.3.3 Péče o plemenná zvířata a mláďata	nevztahuje se	Poskytovat zkušené rady a popsat změny/modifikace u chovu zvířat ve šlechtitelských programech s cílem přizpůsobit se měnícím se okolnostem. Poskytovat plemenným zvířatům, březím/gravidním/inkubujícím zvířatům, správnou péči během porodu, po narození a novorozеныm zvířatům (včetně případné potřeby ručního krmení)	Koordinovat vhodné systémy péče v rámci šlechtitelského programu a vést členy týmu k vyhodnocení takového programu na základě účinného využití získaných informací
2.3.4 Řízení populace	Pomáhat s řízením populace druhů ve sbírce tak, aby bylo dosaženo chovného či nechovného stavu a zároveň zvaženy otázky etiky a dobrých životních podmínek (pod dohledem)	Popsat , jaké kontroly populace (např. stejné skupiny pohlaví, plemenitba a utrácení a antikoncepce) jsou dostupné, a monitorovat jejich účinnost a v případě potřeby navrhnout zlepšení	Jednat s dalšími představiteli, například veterinárními pracovníky koordinujícími program, a společně vytvořit jednoznačné směrnice pro kontracepci a řízení populace ve sbírkách a v rámci regionálních sdružení

Zdroje

- Doporučení pro chov příslušných druhů
- Zprávy TAG a EEP
- EAZA Group on Zoo Animal Contraception (Skupina EAZA zaměřená na antikoncepci zvířat v zoologických zahradách) – [EGZAC](#)

- ...

Cesty k plnění

- DMZAA Unit 6: Conservation Breeding (DMZAA, lekce 6: Zachování chovu) – [Sparsholt College](#)

- Kurzy EAZA Academy na téma Řízení populace a plemenné knihy (Population Management and Studbooks) – [EAZA](#)
- ...
Poslední aktualizace: 25. 4. 2018

2.4 Krmení

Krmení zvířat je významnou součástí chovatelské péče pro ošetřovatele i zvířata. Zajištění správného typu a množství krmiva je nezbytné pro splnění norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat uvedených v evropské směrnici o zoologických zahradách (směrnice 199/22/ES). Zajištění potravy a vody je jednou z pěti svobod, které stanovila Rada pro dobré životní podmínky hospodářských zvířat a které jsou rovněž začleněny do standardů státního tajemníka týkajících se provozu moderních zoologických zahrad v rámci Spojeného království.

Potrava a voda jsou základní potřeby. Přitom je nutné brát v úvahu způsob předkládání potravy, četnost krmení a nutriční rovnováhu. Zvířata by měla dostávat potravu takovým způsobem a tak často, aby to odpovídalo přirozenému chování příslušného druhu a jeho nutričním požadavkům. To se v různých obdobích může lišit. Ošetřovatelé budou mít schopnosti a znalosti, pokud jde o určení krmiva, jeho přípravu a předkládání, aby zvířata v jejich péči byla krmena v souladu s osvědčenými postupy a v odpovídajících časových intervalech a frekvencích.

- Určení krmiva: ošetřovatelé dokáží stanovit a popsat nejrůznější krmiva běžně používaná v zoologických zahradách
- Příprava krmiva: ošetřovatelé jsou schopni prokázat bezpečnou a účinnou přípravu krmiva.
- Předkládání krmiva: ošetřovatelé dokáží popsat a prokázat, jak se krmivo předkládá zvířatům a jak to může ovlivnit výběr.
- Využití krmiva: ošetřovatelé jsou schopni sledovat, jak zvířata chovaná v zajetí stravu přijímají a jak strava ovlivňuje konzistenci výkalů.
- Likvidace zbytků krmiva: ošetřovatelé jsou schopni prokázat účinné metody udržitelné likvidace zbytků krmiva.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
2.4.1 Určení krmiva	Určit položky krmiva vhodné kvality z různých skupin dietních plánů a u každé položky uvést , pro která zvířata je vhodná	Popsat , jakou mají nejrůznější krmiva jakost a obecné složení živin, a hovořit o vlivu jednotlivých krmiv na uvedené druhy	Doporučit náhrady a alternativy krmiva v případě, že nastanou problémy s jeho zásobováním, aby celková vyváženost stravy a přísun živin nebyly ovlivněny

<p>2.4.2 Příprava krmiva</p>	<p>Vybrat a zvážit vhodné složky stravy a připravit každodenní stravu pro uvedené druhy pod dohledem a v souladu s uznávanými bezpečnostními postupy a schválenými jednoduchými dietními plány</p>	<p>Přesně připravovat každodenní stravu ze složitějších dietních plánů v souladu s bezpečnostními postupy a popsat, jak může v důsledku sezónnosti a dostupnosti docházet k odchylkám ve stravě a jak ji přizpůsobit</p>	<p>Hovořit o tom, jak a proč lze stravu upravit tak, aby v různých stádiích života zvířete a během sezónních změn dokázala uspokojit jeho potřeby (v případě potřeby po konzultaci s odborníkem na výživu / poradcem)</p>
<p>2.4.3 Předkládání krmiva</p>	<p>Do prostorů chovu běžně dodávat a míchat složky krmiva, které splňují biologické potřeby druhu, a přemístit stravu do zařízení nebo na místa, odkud je zvířata mohou konzumovat, a zároveň zajistit požadovanou úroveň hygieny a čistoty Běžně zajišťovat přístup k pitné vodě způsobem, který je pro daný druh vhodný</p>	<p>Důkladně popsat proces zpracování krmiva (např. drcení, klíčení) a jak to ovlivní dobu krmení a výběr krmiva a vytvořit plán obohacení Překládat krmivo způsobem představujícím přirozené chování příslušného druhu a vzít přitom v úvahu potřeby jednotlivého zvířete (např. stáří, tělesné postižení atd.)</p>	<p>Dohlížet na proces krmení a vyhodnotit jej a vytvořit prostředky pro obohacení a strategie pro předkládání krmiva uvedeným druhům s cílem podpořit přirozené chování</p>
<p>2.4.4 Využití krmiva</p>	<p>Podávat zprávu o tom, jaké množství stravy zvíře každý den zkonsumuje, a vyjádřit se ke konzistenci výkalů z dané stravy</p>	<p>Navrhovat úpravy každodenní stravy s cílem minimalizovat množství nezkonsumovaného krmiva a související plýtvání a používat bodovací tabulku pro klasifikaci konzistence výkalů</p>	<p>Evidovat a plánovat získávání krmiva pro uvedené druhy na základě konzultace s dalšími odborníky v oblasti chovu zvířat v zoologických zahradách s cílem zajistit přijatelnou konzistenci výkalů</p>

2.4.5 Likvidace zbytků krmiva	Nezkonzumované krmivo odstraňte a likvidujte jej řádně a udržitelně pod dohledem	Určit možnosti opakovaného použití nebo recyklace nezkonzumovaného krmiva v souladu se standardními provozními postupy zoologické zahrady	Sledovat trendy v oblasti nezkonzumovaného krmiva a jeho zbytků a probrat s kolegy strategie vedoucí k minimalizaci nadměrného odpadu
--	---	--	--

Zdroje

- Dietní plány
 - EAZA Best Practice guidelines (Pokyny k osvědčeným postupům EAZA) – [EAZA](#)
 - The use of plants in zoos and aquaria (Využívání rostlin v zoologických zahradách a akváriích) – [ZooPlants.Net](#)
 - ...
 - **Cesty k plnění**
 - DMZAA, lekce 8: Výživa zvířat – [Sparsholt College](#)
 - ...
- Poslední aktualizace: 31. 1. 2018*

2.5 Výživa

Základem zdraví a dobrých životních podmínek zvířat je krmení a výživa. Představují jednu z povinností vyplývajících z chovu zvířat v zajetí. Chovatelé musí mít základní znalosti o principech využívání stravy a o vlivu stravy na stav zvířat, aby na základě toho mohli stravu upravovat. Doporučuje se znát oddíly o výživě a krmení v příslušných doporučeních pro chov konkrétních taxonů, protože jsou nedílnou součástí standardů EAZA.

- Trávení potravy: ošetřovatelé dokáží prokázat znalosti týkající se získávání potravy a jejího rozkladu v trávicím traktu.
- Navržení dávky a její složení: ošetřovatelé dokáží popsat, jak se vyvážená strava připravuje
- Doplnění stravy: ošetřovatelé dokáží uvést situace, kdy jsou nutné doplňky stravy a co je vhodné.
- Bodové hodnocení stavu zvířat: ošetřovatelé dokáží popsat, jak při úspěšném chovu zvířat v zoologické zahradě může pomoci bodové hodnocení tělesného stavu zvířete.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
--	--	--	---

<p>2.5.1 Trávení potravy</p>	<p>Popsat, jak druhy zvířat v jejich péči fyzicky (např. žvýkáním) a chemicky (například pomocí trávicích enzymů) rozkládají potravu ve svém trávicím systému</p>	<p>Popsat, jak druhy zvířat v jejich péči tráví potravu a jak to mohou narušit nebo změnit interní či externí faktory</p>	<p>Hovořit o tom, jak nejrůznější taxony zpracovávají spolykanou potravu a jak změny stravy ovlivňují konzistenci výkalů</p>
<p>2.5.2 Navržení dávky a její složení</p>	<p>Určit základní složky stravy odpovídající konkrétnímu druhu zvířat v jejich péči a způsob předkládání stravy</p>	<p>Hovořit o tom, jak lze stravu upravovat v různých stádiích života zvířete s cílem zajistit, aby byly neustále uspokojovány požadavky na výživu</p>	<p>Pomáhat odborníkům na výživu při přepracování složení stravy, případně náhradě složek a interpretovat dietní plány v souladu s vývojem poznatků</p>
<p>2.5.3 Doplnění stravy</p>	<p>Určit, v jakých situacích je nutné krátkodobé či dlouhodobé doplnění stravy</p>	<p>Určit, které doplňky (a v jaké míře) jsou vhodné pro zařazení do stravy zvířat, která mají v péči</p>	<p>Pomáhat odborníkům na výživu při poskytování pokynů dalším členům týmu v oblasti účinného doplňování stravy u nejrůznějších druhů a plánovat sezónní využití</p>
<p>2.5.4 Bodové hodnocení stavu zvířat</p>	<p>Využít listy bodového hodnocení tělesného stavu ke konzistentnímu posuzování nejrůznějších zvířat v jejich péči</p>	<p>Pomáhat ostatním členům týmu využívat systémy bodového hodnocení tělesného stavu živočišných druhů, které mají v péči</p>	<p>Hovořit o vhodných úpravách stávajících systémů bodového hodnocení nebo navrhnout nové systémy zaznamenávání bodového hodnocení tělesného stavu u nejrůznějších druhů Na základě doporučení upravovat stravu za účelem změny bodového</p>

			hodnocení tělesného stavu zvířete
--	--	--	-----------------------------------

Zdroje

- Doporučení pro chov a příručky pro péči
- A. Fidgett et al. (eds.), *Zoo Animal Nutrition* (Výživa zvířat v zoo), svazky 1–4
- L. Case, L. Daristotle, M. Hayek and M. Foess Raasch, *Canine and Feline Nutrition: A Resource for Companion Animal Professionals* (Výživa psů a koček: materiály pro odborníky v péči o zvířata), 2010

• ...

Cesty k plnění

- DMZAA Unit 8: Nutrition (DMZAA, lekce 8: Výživa) – [Sparsholt College](#)
- Kurzy EAZA Academy – [EAZA](#)

• ...

Poslední aktualizace: 14. 12. 2017

2.6 Manipulace a přeprava

Manipulace se zvířaty v rámci sbírky umožňuje celou řadu osvědčených postupů chovu, a je tudíž nedílnou součástí kompetence ošetřovatele. Mnohé výcvikové a léčebné postupy a procesy zaměřené na obohacení a pohyb vyžadují dobré praktické schopnosti manipulace se zvířaty. Jako pomoc při chovných programech a v rámci co nejlepší péče je často nutná přeprava zvířat. Nedílnou součástí těchto činností jsou často ošetřovatelé. Ti musí se zvířaty manipulovat tak, aby minimalizovali rizika pro sebe i zvířata. Moderní ošetřovatel by tedy měl mít celou řadu dovedností, přístupů a znalostí, které zajistí, že manipulace se zvířaty a jejich přeprava jsou vhodné, účinné a odpovídají příslušným právním předpisům.

Tato část je propojena s oddílem 2.7 Výcvik zvířat, 2.9 Zdraví zvířat a 4.6 Právní předpisy.

- Metody přístupu a nakládky: ošetřovatelé dokáží popsat, jaké důležité aspekty je nutné zvážit při přípravě zvířat, přístupu k nim a jejich nakládce pro přepravu.
- Vybavení používané při manipulaci: ošetřovatelé dokáží určit vhodné vybavení omezující pohyb zvířat a bezpečně předvést jeho použití.
- Přepravní systémy a postupy: ošetřovatelé dokáží připravit zvířata k přepravě v souladu s osvědčenými postupy.
- Příslušné právní předpisy upravující manipulaci a přepravu: ošetřovatelé jsou schopni prokázat, že postupují v souladu s aktuálními právními předpisy v oblasti přepravy.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
--	--	--	---

		způsobilý/á“, jsou schopni:	
2.6.1 Metody přístupu a nakládky	Vhodným a bezpečným způsobem přístupovat k celé řadě taxonů a manipulovat s nimi pod dohledem (včetně využití vhodného výcviku zvířat)	Rozlišit , které metody přístupu a nakládky jsou nejlepší Pro usnadnění těchto činností naplánovat a provést informovaná rozhodnutí	Koordinovat tým, pokud jde o plánování a provádění manipulace se zvířaty a jejich nakládky při přepravě
2.6.2 Vybavení používané při manipulaci s nejrůznějšími taxony	Ukázat správné a bezpečné používání celé řady manipulačního vybavení určeného pro nejrůznější taxony v jejich péči	Přesně zvolit vhodné vybavení pro manipulaci s nejrůznějšími taxony v jejich péči	Koordinovat bezpečné a správné používání vybavení při nejrůznějších postupech Pravidelně nebo podle potřeby upravovat a aktualizovat inventář vybavení
2.6.3 Přepravní systémy a postupy	Pomáhat při přípravě zvířat k přepravě v souladu s pokyny ze strany týmu na základě osvědčených postupů a informovat nadřízené o nečekaných situacích	Rozlišit , které systémy jsou nejlepší pro správnou přepravu, a zohlednit přitom dobré životní podmínky zvířat	Koordinovat řádnou přípravu zvířat k přepravě a v případě potřeby přizpůsobit dostupné systémy
2.6.4 Příslušné právní předpisy upravující	Prokázat dodržování příslušných legislativních požadavků pro	Ověřovat dodržování právních předpisů na základě kontrol a úprav během	Koordinovat a zavádět osvědčené postupy v rámci týmu za účelem dodržování právních

manipulaci a přepravu	přesun zvířat pod dohledem	plánování a přepravy	předpisů – zachovat současná školení a sdílení informací
-----------------------	----------------------------	----------------------	--

Zdroje

- EAZA Best Practice guidelines (Pokyny k osvědčeným postupům EAZA) – [EAZA](#)
- *International Zoo Yearbook* (Mezinárodní ročenka zoologických zahrad) – [Londýnská zoologická společnost](#)
- G. Hosey, V. Melfi and S. Pankhurst, *Zoo Animals – Behaviour, Management, and Welfare* (Zvířata v zoologických zahradách – Chování, péče a dobré životní podmínky), 2. vydání, 2013
- D.G. Kleiman, K.V. Thompson and C. Kirk Baer (eds.), *Wild Mammals in Captivity: Principles and Techniques for Zoo Management* (Volně žijící savci v zajetí: zásady a techniky péče v zoo), 2. vydání, 2010
- P.A. Rees, *An Introduction to Zoo Biology and Management* (Úvod do biologie a péče v zoo)
- Časopisy, například *JZAR* ([EAZA](#)), *Zooquaria* ([EAZA](#)), *Ratel* ([ABWAK](#)), *Zoo Biology* atd.
- Convention on International Trade in Species of Wild Flora and Fauna (Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin) – [CITES](#)
- Předpisy Mezinárodní asociace leteckých dopravců (International Air Transport Association) týkající se přepravy živých zvířat – [IATA](#)
- Webové stránky místních vlád obsahující příslušné právní předpisy platné pro zemi vykonávání práce či studie
- ...

Cesty k plnění

- DMZAA, lekce 5 – Uspořádání a údržba prostoru v zoologických zahradách a akváriích ve vztahu k právním předpisům týkajícím se zdraví a bezpečnosti a přizpůsobení prostorů pro účely manipulace/výcviku (DMZAA Unit 5 – Enclosure Design and Maintenance in Zoos and Aquariums in relation to Health & Safety Legislation and adaption of enclosures for handling/training purposes)
 - DMZAA, lekce 7 – Záznamy o zvířatech a přeprava v zoologických zahradách a akváriích (DMZAA Unit 7 – Animal Records and Transportation in Zoos and Aquariums)
 - DMZAA, 2. ročník, lekce 12–30 – Systémy pro manipulaci a omezení pohybu specifické pro daný taxon (DMZAA 2nd Year Units 12-30 as taxon-specific systems of handling and restraint)
 - ...
- Poslední aktualizace: 5. 1. 2018*

2.7 Výcvik

Výcvik je důležitou součástí každodenních činností a péče o zvířata v zoologické zahradě. Může být zaměřen na různé cíle a může mít pozitivní vliv na dobré životní podmínky zvířat. Zvířata je možné cvičit pro potřeby chovu, jako je například odběr vzorků krve, pro účely obohacení nebo názorných ukázek při vzdělávání. Je důležité,

aby ošetřovatelé znali základní principy výcviku a to, jaký účel v zoologických zahradách výcvik plní. Cvičitel každopádně zná základy výcviku a také ví, co může a co nemůže dělat.

- Základy výcviku: ošetřovatelé vědí, co mají a co nemají dělat, znají základy výcviku zvířat a dokáží profesionálně používat všeobecné pojmy a zároveň předcházet antropomorfismu. Ošetřovatelé jsou si vědomi své důležité úlohy ošetřovatele a cvičitele.
- Metody a techniky výcviku: ošetřovatelé dokáží popsat a používat různé metody a techniky, například operantní a klasické podmiňování, pozitivní motivace, přemostující stimul, formování.
- Program výcviku: ošetřovatelé dokáží pracovat v souladu s programem výcviku.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
2.7.1 Základy výcviku	Shrnout význam výcviku Definovat základní principy výcviku Stanovit , co ve své každodenní praxi dělat a nedělat, aby se minimalizovat dopad na pokrok výcviku zvířete	Shrnout význam výcviku s ohledem na dobré životní podmínky zvířete a v každodenní praxi uplatňovat základy výcviku	Sledovat pokrok dosahovaný při výcviku a v případě potřeby upravit program výcviku Poskytovat vedení dalším kolegům a členům týmu
2.7.2 Metody a techniky výcviku	Popsat různé jednoduché metody výcviku Vysvětlit , proč by standardem v každé zoologické zahradě měla být pozitivní motivace Popsat , jaké důsledky může mít nesprávný výcvik	Cvičit zvířata v jednoduchých situacích pomocí osvědčených a vyzkoušených technik založených na pozitivní motivaci (např. cílený výcvik s jedním zvířetem)	Používat nejrůznější vhodné metody a techniky výcviku v náročnějších situacích (např. zacházení s problematickými zvířaty, výcvik ve skupině, výcvik zaměřený na sekvence chování) Vybrat vhodnou metodu nebo techniku výcviku k řešení konkrétní potřeby
2.7.3 Program výcviku	Popsat důležitost výcviku na základě schválených protokolů	Předvést vhodné využití programu výcviku u zvířat, která mají v péči, a poskytnout zpětnou vazbu	Navrhnout program výcviku pro konkrétní zvíře nebo skupinu zvířat přizpůsobený jejich přirozenému chování Získávat a interpretovat zpětnou vazbu týkající se výcviku v souladu

		odpovědnému nadřízenému	s nejnovějšími standardy a konkrétního účelu výcviku
--	--	-------------------------	--

Zdroje

- K. Ramirez, *Animal Training: Successful Animal Management Through Positive Reinforcement* (Výcvik zvířat: Úspěšná péče o zvířata pozitivní motivací)
- K. Pryor, *Don't Shoot the Dog!: The New Art of Teaching and Training* (Nestřílejte psa! Nový způsob učení a výcviku)
- K. Pryor, *Getting Started: Clicker Training for Dogs* (Začínáme: Výcvik psů pomocí klikru)
- P. Tillman, *Clicking With Your Dog: Step-By-Step in Pictures* (Klikání se psem: Krok za krokem v obrazech)
- J.A. Zelig, *Animal Training 101: The Complete and Practical Guide to the Art and Science of Behavior Modification* (Výcvik zvířat 101: Komplexní a praktický průvodce uměním a vědou změny chování)
- G. Stafford, *Zoomility: Keeper Tales of Training with Positive Reinforcement* (Zoomility: Vyprávění chovatelů o pozitivní motivaci)
- ...

Cesty k plnění

- Kurz EAZA Academy „Výcvik zvířat: Chápání a zvládání chování zvířat“ – [EAZA](#)
 - ...
- Poslední aktualizace: 5. 1. 2018*

2.8 Evidence zvířat

Tento námět ukazuje, že ošetřovatelé musí prokázat kompetence v oblasti vedení nejrůznějších záznamů týkajících se druhů, které mají ve své péči, a zajistit, že do systémů pro evidenci zvířat, např. ZIMS, jsou vkládány přesné a konzistentní údaje. Nejruznější záznamy budou obsahovat údaje související s chovem a péčí v různých stádiích života zvířat a mohly by k nim patřit systémy vedení osobních záznamů, záznamů úseku a instituce. Očekává se, že záznamy budou v souladu s pokyny k osvědčeným postupům EAZA, pokud byly vytvořeny.

Tato lekce souvisí s lekcí 2.2 Chování zvířat a lekcí 2.7 Výcvik zvířat.

- Systémy vedení záznamů: ošetřovatelé dokáží předvést účinné shromažďování údajů a záznamů v požadovaném formátu a podle schválených zásad.
- Záznamy o chovu: ošetřovatelé dokáží shromažďovat a zaznamenávat údaje o chovu, krmení a zdravotním stavu.
- Chov a chování: ošetřovatelé dokáží rozlišit a zaznamenat běžný rozsah chovného a nechovného chování.
- Záznamy o výcviku: ošetřovatelé dokáží shrnout a zaznamenat vývoj projevů chování očekávaných při výcviku.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
2.8.1 Systémy vedení záznamů	Shromažďovat a zaznamenávat důležité informace v základním formátu (např. jako diář, zaškrťovací seznam a bílá tabule)	Umožňovat sběr dat a vedení přesných záznamů v rámci vlastní práce a díky pomoci ostatním	Koordinovat členy týmu při shromažďování údajů Zajistit dodržování právních předpisů a ověřit plnění oficiální ohlašovací povinnosti (např. ZIMS a PMx)
2.8.2 Záznamy o chovu	Shromažďovat a konzistentně zaznamenávat přesné údaje o krmení, čištění a zdravotním stavu druhů, které mají v péči	Popsat , které záznamy se musí vést a shromažďovat o krmení, čištění a zdravotním stavu. Sledovat záznamy úseku týkající se druhů, které mají v péči.	Zkoumat a upravovat postupy vedení záznamů o chovu s cílem zajistit relevantnost a vhodnost pro daný účel a poskytovat vedení dalším kolegům Dohlížet na to, jak záznamy vedou další členové týmu
2.8.3 Záznamy o chovu a chování	Shromažďovat a zaznamenávat údaje/informace o běžném a specifickém chovném chování, jako jsou námluvy, páření, březost, inkubace a chování před porodem a po něm, které se vztahuje na druhy v jejich péči	Popsat , které záznamy se musí vést a shromažďovat o běžném a specifickém chovném chování. Sledovat záznamy úseku týkající se druhů, které mají v péči.	Zkoumat a upravovat postupy vedení záznamů o běžném a specifickém chovném chování s cílem zajistit relevantnost a vhodnost pro daný účel Interpretovat záznamy/pozorování a zajistit , že budou podniknuty příslušné kroky Dohlížet na to, jak záznamy vedou další členové týmu

2.8.4 Záznamy o výcviku	Shromažďovat a zaznamenávat údaje o udržování modelů chování u zvířat, která mají v péči, na základě stávajícího plánu výcviku	Shromažďovat a zaznamenávat údaje o vývoji projevů chování a zajistit konzistentnost záznamů o pokroku u druhů, které mají v péči	Sledovat zaznamenávané údaje a hodnotit účinnost a přehlednost zpráv před přezkoumáním se členy týmu a po něm
--------------------------------	---	--	---

Zdroje

- EU Zoos Directive Good Practices Document (chapter 2.6) (Dokument osvědčených postupů podle směrnice EU o zoologických zahradách (kapitola 2.6)) – [Evropská komise](#)
- EAZA Standards for the Accommodation and Care of Animals in Zoos and Aquaria (Standard pro ubytování a péči o zvířata v zoologických zahradách a akváriích EAZA) – [EAZA](#)
- EAZA Best Practice guidelines (Pokyny k osvědčeným postupům EAZA) – [EAZA](#)
- Předpisy Mezinárodní asociace leteckých dopravců (International Air Transport Association) týkající se přepravy živých zvířat – [IATA](#)
- EAZA Guidelines for Creating and Sharing Animal and Collection Records (Pokyny EAZA pro vytváření a sdílení záznamů o zvířatech a sbírkách) – [AZA](#)
- UK Secretary of State's standards of modern zoo practice (Standardy Státního tajemníka Spojeného království pro provoz moderních zoologických zahrad) – [GOV.UK](#)

• ...

Cesty k plnění

- Dokumenty o školení ZIMS, webináře a interaktivní pomoc – [Species360](#)
- Kurzy EAZA Academy – [EAZA](#)
- DMZAA Unit 7: Animal Records & Transportation (DMZAA, lekce 7: Evidence zvířat a přeprava) – [Sparsholt College](#)

• ...

Poslední aktualizace: 25. 4. 2018

2.9 Zdraví zvířat

Zoologické zahrady mají etickou a zákonnou povinnost starat se o zdraví zvířat, která jsou v jejich péči. Diagnostiku a léčbu zdravotních problémů by sice měl vždy provádět kvalifikovaný veterinář, ale na zajišťování zdraví zvířat v zoologické zahradě se významnou měrou podílejí také ošetřovatelé. Jejich úloha, pokud jde o zdraví zvířat, je zejména preventivní a věnují se jí další náměty v oblasti 2 a 3: zajištění vhodného prostředí, sociálních skupin, výživy a obohacení přispěje k tomu, aby zvířata chovaná v zoologické zahradě zůstala fyzicky i psychicky zdravá. Navzdory vysoké úrovni péče mohou zvířata přesto onemocnět nebo se zranit a vyžadují krátkodobě nebo dlouhodobě další péči. Za těchto okolností je důležitou úlohou

ošetřovatelů komunikovat s veterináři a očekává se, že prokáží kompetence v těchto oblastech:

- Sledování zdravotního stavu: ošetřovatelé znají zvířata, s nimiž pracují, a proto mohou v okamžiku, kdy zjistí zdravotní problémy, učinit vhodná opatření (to se týká námětů 2.1 a 2.2).
- Poskytování léčby: ošetřovatelé mohou za různých okolností pomáhat veterinárním pracovníkům při poskytování léčby.
- Lékařské zákroky: ošetřovatelé se mohou účastnit a asistovat při lékařských zákrocích prováděných veterináři.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
2.9.1 Sledování zdravotního stavu	<p>Provádět časté každodenní sledování zvířat, s nimiž pracují</p> <p>Určit viditelné příznaky špatného zdravotního stavu (mohou být fyzické, např. ztráta peří, viditelné rány, nebo změny v chování: např. letargie, omezený příjem potravy)</p> <p>Sledovat vyměšování a nahlásit jakékoli neobvyklé změny (např. řídké výkaly)</p> <p>Nahlásit nadřazenému jakékoli příznaky špatného zdravotního stavu a podrobně popsat své pozorování</p> <p>Uvést obecné příznaky špatného zdravotního stavu u druhů, s nimiž pracují</p>	<p>Sledovat změny zdravotního stavu jednotlivých zvířat s předem definovanými zdravotními problémy a svá zjištění nahlásit nadřazenému či veterináři</p> <p>Posoudit závažnost zdravotního problému a své hodnocení včas sdělit nadřazenému nebo veterináři</p>	<p>Průběžně sestavovat záznamy o pozorováních jednotlivých zvířat</p> <p>Vyhodnocovat údaje z pozorování a zjistit trendy zdravotního stavu na základě pozorování</p> <p>Spolupracovat s kolegy s cílem naplánovat účinná řešení, jestliže jsou zjištěny trendy špatného zdravotního stavu</p>
2.9.2 Poskytování léčby	<p>Pomáhat při poskytování jednoduché a rutinní léčby v rámci preventivní péče nebo ošetřování chronických zdravotních problémů (např. přidávání léků do krmení či vody)</p>	<p>Pomáhat při poskytování komplexnější léčby po náležitém proškolení veterinářem (např. přímé</p>	<p>Spolupracovat s veterináři na vypracování plánu léčby</p> <p>Podporovat členy týmu v provádění plánu léčby</p>

	<p>Dodržovat veškeré doporučené změny v péči vyžadované z hlediska léčby (např. zajištění bezprašné podestýlky) Zaznamenávat podrobné údaje o poskytované léčbě</p>	podávání léků jednotlivému zvířeti)	
<p>2.9.3 Lékařské zákroky</p>	<p>Dodržovat pokyny veterinárních pracovníků</p>	<p>Účastnit se a sledovat lékařské zákroky prováděné na zvířatech (v případě přizvání veterinárními pracovníky) Dodržovat dohodnuté postupy s cílem minimalizovat rizika pro zdraví zvířat a lidí (souvisí s námětem 3.2)</p>	<p>Pomáhat při lékařských zákrocích monitorováním životních funkcí (např. teploty, tepové frekvence) Pomáhat při lékařských zákrocích péčí o zvířata vhodnými technikami (souvisí s námětem 2.6)</p>

Zdroje

- ...
Cesty k plnění
- ...
Poslední aktualizace: 5. 1. 2018

2.10 Dobré životní podmínky zvířat

Dobré životní podmínky zvířat lze definovat jako stav zvířete vnímaný samotným zvířetem s ohledem na jeho pokusy vyrovnat se se svým prostředím (Broom, 1986). Důležitá je vlastní zkušenost zvířete a to, jak ono samo vnímá svou situaci, nikoli to, jak stav zvířete vnímáme my nebo jaké je naše etické stanovisko. Prosazování dobrých životních podmínek zvířat a minimalizace negativních zkušeností zvířat je základem dobrého chovu, a proto má zásadní význam pro výzkum, vzdělávání a ochranu v moderních zoologických zahradách a akváriích. Využívání vědeckého výzkumu k posuzování a chápání dobrých životních podmínek zvířat prudce roste a dobré životní podmínky zvířat fakticky podložené jsou ve stále větší míře považovány za nedílnou součást osvědčených postupů chovu zvířat v zoologických zahradách – společně s naší etickou odpovědností a řádnou péčí s cílem prosazovat

dobré životní podmínky zvířat v naší péči.

Ošetřovatelé v zoologických zahradách se snaží o pokrok v těchto oblastech:

- teoretické dobré životní podmínky zvířat: ošetřovatelé znají vědeckou teorii dobrých životních podmínek zvířat.
- aplikované dobré životní podmínky zvířat: ošetřovatelé mohou uplatnit fakticky podložené postupy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat.
- Posouzení dobrých životních podmínek zvířat: ošetřovatelé mohou dosáhnout pokroku v oblasti osvědčených postupů využitím posuzování dobrých životních podmínek zvířat.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
2.10.1 Teoretické dobré životní podmínky zvířat	<p>Shrnout, co jsou dobré životní podmínky zvířat a proč jsou důležité</p> <p>Vysvětlit rozdíl mezi dobrými životními podmínkami a etikou</p> <p>Vysvětlit, jaký dopad má chov zvířat v zoologické zahradě na jejich dobré životní podmínky a prokázat, že chápou přijetí uceleného přístupu k dobrým životním podmínkám zvířat</p>	<p>Popsat různé modely dobrých životních podmínek zvířat</p> <p>Zapojit se do činnosti v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a objasnit důležité výsledky</p> <p>Vysvětlit, jaký vliv mají dobré životní podmínky zvířat na ochranu, vzdělávání a výzkum v rámci zoologických zahrad a akvárií</p>	<p>Analyzovat různé modely dobrých životních podmínek zvířat</p> <p>Prokázat, že chápou ukazatele a nejrůznější parametry dobrých životních podmínek zvířat</p> <p>Prokázat, že chápou fakticky podložený výzkum v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a že jsou schopni získat platné výsledky výzkumu</p> <p>Zapojit se do příležitostí trvalého profesního rozvoje</p>
2.10.2 Aplikované dobré životní	<p>Stanovit problematiku dobrých životních podmínek v každodenních</p>	<p>Definovat význam fakticky podložených dobrých životních podmínek zvířat</p> <p>Vysvětlit, jak</p>	<p>Vytvořit a zavést protokoly/postupy založené na dobrých životních podmínkách</p> <p>Doložit shromažďování údajů a využívání výsledků ke zlepšení dobrých životních podmínek zvířat</p>

<p>podmínky zvířat</p>	<p>procesech a činnostech chovu za účelem jejich zlepšení Prokázat uplatňování dobrých životních podmínek zvířat při každodenním chovu Navrhnout, jakými způsoby lze životní podmínky zvířat zlepšit Sami jednat řádně v blízkosti zvířat, mimo jiné řádně se zvířaty manipulovat a přemísťovat je</p>	<p>získat přístup k fakticky podloženým zdrojům Prokázat uplatňování fakticky podložených dobrých životních podmínek zvířat v rámci zoologické zahrady a chovatelských postupů Doložit vedení záznamů za účelem sledování dobrých životních podmínek zvířat Prokázat sdílení informací v rámci instituce</p>	<p>Analyzovat záznamy a provádět zásahy v oblasti dobrých životních podmínek Prokázat sdílení informací / spolupráci mimo instituci Prokázat znalost příslušných právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat</p>
<p>2.10.3 Posouzení dobrých životních podmínek zvířat</p>	<p>Vysvětlit, co je posouzení dobrých životních podmínek zvířat Shrnout, proč je posuzování dobrých životních podmínek zvířat důležité Provádět posouzení dobrých životních podmínek zvířat Stanovit oblasti, které vyžadují zásah v oblasti dobrých životních podmínek, a uplatnit je</p>	<p>Shrnout problematiku navrhování, interpretace a dokončení posouzení dobrých životních podmínek Vysvětlit rozdíl mezi vstupy a výstupy v případě dobrých životních podmínek a posoudit jejich hodnotu při posuzování dobrých životních podmínek Objasnit různé metody/parametry k posuzování dobrých životních podmínek</p>	<p>Navrhnout posouzení dobrých životních podmínek a objasnit platnost použitých parametrů Prokázat zajištění systému systematického posuzování dobrých životních podmínek Prokázat zajištění formalizovaného postupu k uplatnění zásahů v oblasti dobrých životních podmínek</p>

Zdroje

- Dokumenty:
 - EU Zoos Directive Good Practices Document (Dokument osvědčených postupů podle směrnice EU o zoologických zahradách) – [Evropská komise](#)
 - Směrnice Rady EU 1999/22/ES z roku 1999 o chovu volně žijících živočichů v zoologických zahradách – [Evropská komise](#)
- Časopisy:
 - Journal of Zoo and Aquarium Research – [JZAR](#)
 - [PLOS One](#)
 - [Research Gate](#)
- Webové stránky:
 - Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií (European Association of Zoos and Aquaria) – [Dobré životní podmínky zvířat](#)
 - [Wild Welfare](#)
 - [The Shape of Enrichment](#)
- Sociální sítě:
 - Skupina EAZA Animal Welfare – [Facebook](#)
 - EAZA Nutrition – [Facebook](#)
 - Skupina EAZA Animal Training Working Group – [Facebook](#)
 - The Shape of Enrichment – [Facebook](#)
 - WAZA Animal Welfare – [Facebook](#)

Cesty k plnění

- Kurzy EAZA Academy zaměřené na dobré životní podmínky zvířat – [EAZA](#)
 - Online kurzy Coursera – Chování a dobré životní podmínky zvířat – [Coursera](#)
- Poslední aktualizace: 30. 8. 2018*

3. Ošetřovatel/ka dokáže: řídit své fyzické prostředí tak, aby vytvořil/a dobré životní prostředí pro zvířata a lidi

Oblast 3: Environmentální management

Z hlediska úlohy ošetřovatele je kromě chovu zvířat, dovedností a kompetencí při řízení zoologické zahrady důležité také řízení jejího životního prostředí. To se týká prostoru pro zvířata, oblastí pro návštěvníky a prostorů určených pouze pro personál. Ošetřovatelé musí být schopni propojit své dovednosti a znalosti v těchto dvou oblastech, aby mohli úspěšně provádět své každodenní klíčové úlohy. Tato oblast zahrnuje pět hlavních námětů:

3.1 Uspořádání prostoru

Zoologické zahrady musí zajistit vysokou úroveň ubytování pro všechna zvířata v jejich péči – zvířata vystavovaná i ta, která vystavována nejsou, trvale i dočasně. Ubytování musí zohledňovat dobré životní podmínky druhů, jejich prostor a sociální potřeby, vhodné a účinné řízení ze strany personálu a odpovídající vystavení veřejnosti. Zvířata jsou nejdůležitější zúčastněné subjekty; ošetřovatelé se za ně vyjadřují v procesu navrhování prostoru a musí důkladně chápat, co je pro dobré životní podmínky zvířat důležité. V rámci tohoto námětu existují tři kompetence:

- Zúčastněné strany: ošetřovatelé dokáží určit klíčové skupiny zúčastněných stran zapojených do procesu uspořádání prostoru.
- Bezpečnost prostoru: ošetřovatelé dokáží pracovat v souladu s bezpečnostními požadavky na prostor a zohlednit přitom význam zábran.
- Uspořádání stanoviště: ošetřovatelé chápou všechny prvky nezbytné pro vhodné umístění zvířat v jejich péči.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
3.1.1 Zúčastněné strany	Identifikovat skupiny klíčových zúčastněných stran podílejících se na uspořádání prostoru, včetně zvířat, návštěvníků, vedení zoologické zahrady, veterinářů, samotných ošetřovatelů a v případě potřeby zákonodárných orgánů Vysvětlit , proč jsou	Popsat nejdůležitější potřeby každé skupiny zúčastněných stran s ohledem na uspořádání prostoru (např. potřeby návštěvníků: průhledová okna, přístupové cesty atd.) Posoudit silné a slabé stránky různých typů	Analyzovat , jak prostor splňuje potřeby zúčastněných stran, a na základě takové analýzy poskytnout doporučení ke zlepšení Do uspořádání prostoru zahrnout potřeby v oblasti výcviku a obohacení

	tyto skupiny považovány za zúčastněné strany	uspořádání prostoru z hlediska každé skupiny zúčastněných stran	(např. zajištění výcvikové zdi)
3.1.2 Bezpečnost prostoru	<p>Popsat různé typy bezpečnostních opatření používaných v prostorách (mimo jiné různé typy zábran, dveří, zámků, klapek atd.)</p> <p>Udržovat bezpečnostní opatření v souladu se stávajícími protokoly</p>	<p>Identifikovat (biologická) nebezpečí spojená s uspořádáním prostoru</p> <p>Používat své znalosti při řešení konkrétních problémů souvisejících s bezpečností</p>	<p>Zavádět bezpečnostní opatření v rámci uspořádání prostoru (včetně zábran) a provádět vhodná hodnocení rizik</p>
3.1.3 Uspořádání stanoviště	<p>Vyjmenovat běžné typy prostorů a určit, pro které druhy by tyto prostory byly vhodné</p> <p>Určit hlavní součásti prostorů pro zvířata (např. umístění ve výstavním či nevýstavním prostoru, v karanténních sekcích atd.)</p> <p>Uvést vhodné vybavení, s nímž si konkrétní druhy budou pravidelně hrát (např. skály, vhodná výsadba, substrát atd.)</p> <p>Popsat situace, kterým je třeba věnovat zvláštní pozornost (např. společné prostředí pro smíšené druhy, zvláštní klimatické potřeby atd.)</p>	<p>Aplikovat znalosti týkající se prvků prostoru a jeho vybavení při posuzování prostorů, s nimiž pracují, a navrhovat jednoduchá zlepšení nebo úpravy ve vybavení prostoru</p>	<p>Navrhnout úplně nové, modernizované stanoviště</p> <p>Analyzovat, jakými způsoby stanoviště používají zvířata, která v něm žijí, a své poznatky začlenit do budoucích plánů</p>

Zdroje

- EAZA Standards for the Accommodation and Care of Animals in Zoos and Aquaria (Standard pro ubytování a péči o zvířata v zoologických zahradách a akváriích EAZA) – [EAZA](#)
 - Handbook DMZAA Unit 5: Enclosure Design & Maintenance in Zoos & Aquariums (Příručka DMZAA, lekce 5: Uspořádání a údržba prostoru v zoologických zahradách a akváriích) – [Sparsholt College](#)
 - EU Zoos Directive Good Practices Document (chapter 2.4) (Dokument osvědčených postupů podle směrnice EU o zoologických zahradách (kapitola 2.4)) – [Evropská komise](#)
 - ...
- Cesty k plnění**
- Kurz EAZA Academy „Uspořádání a plánování prostoru“ (“Exhibit Design and Planning”) – [EAZA](#)
 - Diploma in Management of Zoos and Aquariums Animals (DMZAA) (Diplom v oboru Chov zvířat v zoologických zahradách a akváriích (DMZAA)) – [Sparsholt College](#)
 - ...
- Poslední aktualizace: 14. 12. 2017*

3.2 Zdraví a bezpečnost

„Řízení (neboli kontrola) zdraví a bezpečnosti v zoologické zahradě je významným faktorem při zajišťování ochrany zdraví a bezpečnosti zaměstnanců zoologické zahrady a dalších osob, které mohou být činnostmi zoologické zahrady postiženy. Od organizací se nyní očekávají kontroly zdraví a bezpečnosti, stejně jako jiné klíčové činnosti. Prevence škod způsobených zaměstnancům a ochrana lidských zdrojů se považuje za nákladově efektivní a nezbytné opatření ke snížení finančních ztrát a závazků

– Řízení zdraví a bezpečnosti v zoologických zahradách – [HSE UK](#)

V rámci tohoto námětu existuje pět kompetencí:

- Bezpečnostní problémy a postupy: ošetřovatelé dokáží rozpoznat obecné principy, které lze aplikovat na většinu pracovišť v zoologické zahradě s cílem zajistit, že zaměstnanci, návštěvníci a zvířata budou vystaveni nižšímu riziku zranění nebo útěku.
- Řízení rizik: ošetřovatelé dokáží identifikovat běžná nebezpečí spojená s vyzviženým rizikem a kontrolní opatření, která by měla být uplatněna.
- Problematika zdraví: ošetřovatelé dokáží udržovat čistotu s cílem předcházet nemocem
- Bezpečné prostory: ošetřovatelé dokáží udržovat bezpečné prostředí pro zvířata v zoologických zahradách, další pracovníky zahrady a její návštěvníky.
- Bezpečnost zvířat: ošetřovatelé začleňují bezpečnost zvířat do svých každodenních činností a dokáží vhodně reagovat v případě, že některé zvíře uteče.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni
--	---	---	---

	„kompetentní“, jsou schopni:	„odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	„expertní“, jsou schopni:
3.2.1 Bezpečnostní problémy a postupy	Pracovat bezpečně a nezávisle s méně rizikovými zvířaty, v souladu s platnými zdravotními a bezpečnostními protokoly Dodržovat platné regionální zdravotní a bezpečnostní předpisy Nahlásit bezpečnostní problémy	Pracovat bezpečně s rizikovějšími zvířaty	Školit personál (stážisty a nové zaměstnance) pro ruční manipulaci se zvířaty a dohlížet na ně Vypracovávat bezpečnostní postupy pro svou běžnou práci
3.2.2 Řízení rizik	Provádět bezpečnou práci uvnitř i vně prostoru pro zvířata v souladu se stávajícím posouzením rizik Dodržovat stávající protokoly v naléhavých situacích (např. nehody, zranění)	Identifikovat nebezpečí uvnitř prostoru pro zvířata Sledovat návštěvníky a udržovat povědomí o daném místě a chování zvířat v oblastech kontaktu s nimi	Přezkoumávat příslušné zásady, postupy a protokoly a poskytovat zpětnou vazbu Odpovídajícím způsobem komunikovat s návštěvníky a personálem během naléhavé situace Hlásit potenciální rizika Vypracovat posouzení rizik pro svou běžnou práci
3.2.3 Problematika zdraví	Vyjmenovat nejrozumnější typy zoonotických onemocnění a způsoby jejich přenosu Udržovat osobní hygienu a řádně dodržovat bezpečné pracovní postupy Dodržovat protokoly pro bezpečnou manipulaci s nebezpečnými	Rozpoznat potenciální rizikové faktory spojené se zoonózami a běžnými zoonotickými onemocněními Posoudit likvidaci nebezpečného materiálu v souladu s postupy	Podílet se na stanovení diagnózy u zvířat a postupech léčby zoonotické nákazy Navrhnout a zavádět plán likvidace nebezpečných materiálů

	<p>materiály a jejich likvidaci</p> <p>Uvést opatření pro předcházení rizik a běžných zranění</p>		
3.2.4 Bezpečné prostory	<p>Provádět každodenní kontroly (zábrany a prostředí) z hlediska nebezpečných neobvyklých situací</p> <p>Prokázat znalosti regionálních zákonných požadavků na umístění/budovy</p>	<p>Doporučit a provést vhodné úpravy prostorů pro zvířata s cílem udržet bezpečné pracovní prostředí a prostředí pro zvířata</p> <p>Uplatňovat regionální zákonné požadavky na umístění/budovy</p>	<p>Dohlížet na řádnou údržbu karanténních a izolačních zařízení</p> <p>Plánovat budoucí vývoj údržby prostorů</p>
3.2.5 Bezpečnost zvířat	<p>Každý den a po každém přesunu spočítat a ověřit počet zvířat v prostoru</p> <p>Popsat protokoly instituce pro řešení naléhavých situací týkajících se bezpečnosti zvířat (např. útěk zvířete, náhodný kontakt zvířete s člověkem) a zejména úlohu, jejíž splnění se od nich očekává</p> <p>Prokázat dodržování schválených postupů (např. na základě cvičného poplachu)</p>	<p>Pomáhat dalším pracovníkům při dodržování protokolů pro naléhavé situace</p>	<p>Účastnit se jako člen pohotovostního týmu řešení naléhavé situace se zvířaty</p> <p>Školit další pracovníky v oblasti bezpečnostních postupů u zvířat</p>

Zdroje

- EU Zoos Directive Good Practices Document (chapter 2.5) (Dokument osvědčených postupů podle směrnice EU o zoologických zahradách (kapitola 2.5)) – [Evropská komise](#)
- Managing Health and Safety in Zoos (Řízení zdraví a bezpečnosti v zoologických zahradách) – [HSE UK](#)

- Handbook DMZAA Unit 5: Enclosure Design & Maintenance in Zoos & Aquariums (Příručka DMZAA, lekce 5: Uspořádání a údržba prostoru v zoologických zahradách a akváriích) – [Sparsholt College](#)
- Secretary of State's standards of modern zoo practice: Dangerous Animal Categorisation (Standardy Státního tajemníka Spojeného království pro provoz moderních zoologických zahrad: Kategorizace nebezpečných zvířat) – [DEFRA](#)

• ...
Cesty k plnění

• ...
Poslední aktualizace: 18. 7. 2018

3.3 Čištění

Je nezbytné, aby zoologické zahrady udržovaly řádné standardy hygieny, ať už z hlediska osobní hygieny pracovníků, tak i z hlediska prostorů pro zvířata a ošetřoven. V rámci tohoto námětu existují tři kompetence:

- Čištění a čistota: ošetřovatelé dokáží na pracovišti udržovat čistotu a řádné hygienické postupy.
- Bezpečnost čištění: ošetřovatelé dokáží provádět čištění v souladu s bezpečnostními protokoly a na základě pokynů.
- Čištění a biologie: ošetřovatelé dokáží provádět čištění v souladu s biologickými požadavky každého druhu zvířat.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
3.3.1 Čištění a čistota	Prokázat dodržování řádných postupů v oblasti osobní hygieny Čistit prostor pro zvířata v dohodnutém standardu a v souladu s bezpečným a řádným každodenním režimem čištění Dodržovat postupy pro situace, kdy je nutné zajistit opravu nebo údržbu (souvisí to s oddílem 3.2.4 Bezpečné	Sestavovat každodenní zprávy o údržbě a poskytovat je pracovníkům údržby Ve vysokém standardu čistit prostor pro zvířata a také dobře viditelná či obtížně přístupná místa Vysvětlit rozdíl mezi čištěním, sanitací a dezinfekcí	Dohlížet na ostatní pracovníky provádějící čištění, aby byla zajištěna vysoká úroveň čistoty Vytvářet plány řízení čištění ve svém oddělení a zajistit, aby kolegové chápali, jaké jsou priority čištění Provádět řádné čištění během

	prostory) Popsat následky nedostatečného čištění prostorů pro zvířata		karantény nebo výskytu nemoci
3.3.2 Bezpečnost čištění	Prokázat dodržování protokolů čištění Používat čisticí prostředky a čisticí vybavení v souladu s pokyny Rozpoznat nebezpečí související s čisticími prostředky	Zavést bezpečné režimy čištění Dohlížet na bezpečné používání čisticích prostředků a vybavení	Vybrat vhodné čisticí prostředky na základě doporučení odborníka (např. veterináře)
3.3.3 Čištění a biologie	Rozpoznat , že je třeba upravit režim čištění, který zohlední specifickou situaci druhu/zvířete (např. pachové značky nebo tělní tekutiny)	Provádět změny režimu čištění v reakci na specifické situace a nahlásit je nadřízeným	Vytvářet dlouhodobé plány čištění, do nichž jsou zahrnuty sezónní změny a biologické potřeby Vypracovat pro své oddělení plány, které zajistí flexibilitu režimu čištění a výběru výrobků k pokrytí měnících se potřeb

Zdroje

- Handbook DMZAA Unit 5: Enclosure Design & Maintenance in Zoos & Aquariums (Příručka DMZAA, lekce 5: Uspořádání a údržba prostoru v zoologických zahradách a akváriích) – [Sparsholt College](#)
- *The Modern Zoo: Foundations for Management and Development* (Moderní zoologická zahrada: Základy řízení a rozvoje) – [EAZA](#)
- G. Hosey, V. Melfi and S. Pankhurst, *Zoo Animals – Behaviour, Management, and Welfare* (Zvířata v zoologických zahradách – Chování, péče a dobré životní podmínky), 2. vydání, 2013
- EAZA Standards for the Accommodation and Care of Animals in Zoos and Aquaria (Standard pro ubytování a péči o zvířata v zoologických zahradách a akváriích EAZA) – [EAZA](#)
- ...

Cesty k plnění

- Diploma in Management of Zoos and Aquariums Animals (DMZAA) (Diplom v oboru Chov zvířat v zoologických zahradách a akváriích (DMZAA)) – [Sparsholt College](#)
- ...
Poslední aktualizace: 25. 4. 2018

3.4 Biologická bezpečnost

„Zoologické zahrady musí zajistit, že nebude narušena jejich biologická bezpečnost. Nelze dostatečně zdůraznit, jak nutné je, aby zoologické zahrady udržovaly vysokou úroveň biologické bezpečnosti ve všech fázích zajišťování a přípravy stravy. Měly by zavést opatření, která zabrání kontaminaci krmiva během skladování a přípravy, a snížit riziko toho, že se krmivo stane přenašečem nákazy. Taková opatření by měla být nedílnou součástí řádného chovu. Ochrany proti škůdcům při přípravě a skladování krmiva lze dosáhnout podniknutím nejrozumnějších kroků, které snižují nepříznivý dopad škodlivých organismů.“

– G. Hosey, V. Melfi and S. Pankhurst, *Zoo Animals – Behaviour, Management, and Welfare* (Zvířata v zoologických zahradách – Chování, péče a dobré životní podmínky), 2. vydání, 2013

V rámci tohoto námětu existují čtyři kompetence:

- Biologická bezpečnost: ošetřovatelé jsou schopni dodržovat stanovená preventivní opatření, jejichž cílem je minimalizovat riziko nákazy.
- Nakládání s odpadem: ošetřovatelé jsou schopni nakládat s odpadními produkty a likvidovat je při uplatnění přísných postupů biologické bezpečnosti.
- Řízení skladování: ošetřovatelé jsou schopni zajistit, že krmivo pro zvířata je získáváno a skladováno způsobem minimalizujícím rizika pro biologickou bezpečnost.
- Řízení krmiva: ošetřovatelé jsou schopni zajistit, že krmivo pro zvířata je připravováno a předkládáno způsobem minimalizujícím rizika pro biologickou bezpečnost.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
3.4.1 Biologická bezpečnost	Formulovat zásady a související rizika pro biologickou bezpečnost Provádět běžná opatření k zajištění biologické bezpečnosti	Hovořit o tom, které faktory mají v zoologických zahradách dopad na biologickou bezpečnost druhů v jejich péči a která vhodná kontrolní opatření	Vyhodnotit stávající plány biologické bezpečnosti a vypracovat vhodná zlepšení

		přispívají k zachování biologické bezpečnosti	
3.4.2 Nakládání s odpadem	Identifikovat různé kategorie odpadu Třídít, spravovat a řádným způsobem likvidovat odpadní produkty	Hovořit o strategiích udržitelného nakládání s odpady a vytvořit iniciativu v oblasti recyklace	Dohlížet na to, jak ostatní pracovníci nakládají s odpadem Vypracovat strategie udržitelného nakládání s odpadem (souvisí s oddílem 4.5.1 Management zoologické zahrady – udržitelné postupy)
3.4.3 Řízení skladování	Určovat a prokazovat účinné postupy skladování krmiva Prokázat pod dohledem vhodná opatření ochrany proti škůdcům	Monitorovat možné cesty, kterými by mohly být zavlečeny nebezpečné organismy, a nadřízeným předkládat příslušné záznamy a reakce	Koordinovat systémy vedení záznamů a činnosti zaměřené na vytváření bezpečných postupů skladování
3.4.4 Řízení krmiva	Poznat krmivo, které nebylo řádně skladováno a podléhá kažení Připravit krmení v souladu s uznávanými standardními provozními postupy	Poskytovat vedení dalším kolegům při provádění bezpečných postupů v souvislosti s krmivem Vést záznamy o zdrojích krmiva a datech dodání	Koordinovat vedení záznamů a podávání hlášení o znehodnocení a zkažení krmiva a začlenit tyto informace do soupisu zásob

Zdroje

- A. Reiss and R. Woods (eds.), *National Zoo Biosecurity Manual* (Příručka pro biologickou bezpečnost v národních zoologických zahradách) – [ZAA](#)
- G. Hosey, V. Melfi and S. Pankhurst, *Zoo Animals – Behaviour, Management, and Welfare* (Zvířata v zoologických zahradách – Chování, péče a dobré životní podmínky), 2. vydání, 2013
- *The Modern Zoo: Foundations for Management and Development* (Moderní zoologická zahrada: Základy řízení a rozvoje) – [EAZA](#)
- D.A. Schmidt, D.A. Travis and J.J. Williams, „Guidelines for creating a food safety HACCP program in zoos or aquaria“ (Směrnice pro vytvoření programu bezpečnosti potravin HACCP v zoologických zahradách a akváriích), *Zoo Biology*, sv. 25, číslo 2, s. 125-135
- EU Zoos Directive Good Practices Document (chapter 2.5) (Dokument osvědčených postupů podle směrnice EU o zoologických zahradách (kapitola 2.5)) – [Evropská komise](#)
- ...
- **Cesty k plnění**
- ...
- *Poslední aktualizace: 25. 4. 2018*

3.5 Údržba prostorů

„Správně uspořádané a udržované prostory jsou pro chov zvířat naprosto nezbytné. Všude by mělo být bezpečné prostředí pro pracovníky a návštěvníky a také by mělo být zajištěno, aby umístění a chov stimulovaly zvířata fyzicky i psychicky. Umístění a chov by také měly chovatelům umožnit udržovat a podporovat dobré životní podmínky zvířat.“

– G. Hosey, V. Melfi and S. Pankhurst, *Zoo Animals – Behaviour, Management, and Welfare* (Zvířata v zoologických zahradách – Chování, péče a dobré životní podmínky), 2. vydání, 2013

V rámci tohoto námětu existují dvě kompetence:

- Obecná údržba: pečovatelé jsou schopni provádět bezpečnou a řádnou údržbu prostor.
- Používání náradí: ošetřovatelé dokáží používat nástroje řádně a v souladu s uznávanými postupy.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
3.5.1 Obecná údržba	Provádět každodenní kontroly a základní údržbu prostoru Podávat zprávy nadřízenému	Je-li to možné, podílet se na opravách prostoru a složitější problémy	Dohlížet na postup údržby a sestavovat plán řízení údržby ve spolupráci

	o případných problémech	hlásit pracovníkům údržby	s vhodnými kolegy a inspektory
3.5.2 Používání nářadí	Správně používat a skladovat jednoduché nářadí (např. lopatu, kladivo, hrábě) Provádět běžnou údržbu nářadí	Používat elektrické nářadí v souladu s bezpečnostními protokoly Prokázat schopnost pracovat bezpečně ve výškách Provádět preventivní údržbu nářadí	Koordinovat používání, skladování, údržbu a nákup nářadí Ve spolupráci s pracovníky oddělení financí spravovat rozpočet

Zdroje

- Handbook DMZAA Unit 5: Enclosure Design & Maintenance in Zoos & Aquariums (Příručka DMZAA, lekce 5: Uspořádání a údržba prostoru v zoologických zahradách a akváriích) – [Sparsholt College](#)
- G. Hosey, V. Melfi and S. Pankhurst, *Zoo Animals – Behaviour, Management, and Welfare* (Zvířata v zoologických zahradách – Chování, péče a dobré životní podmínky), 2. vydání, 2013
- *The Modern Zoo: Foundations for Management and Development (Moderní zoologická zahrada: Základy řízení a rozvoje)* – [EAZA](#)

- ...

Cesty k plnění

- ...

Poslední aktualizace: 14. 12. 2017

4. Ošetřovatel/ka dokáže: chápat a uplatňovat kulturní hodnoty své instituce a společnosti zoologických zahrad

Oblast 4: Úloha a provoz moderní zoologické zahrady

Tato oblast má za cíl zasadit práci ošetřovatele v zoologické zahradě do širšího kontextu – a to jak v rámci činnosti jejich vlastní instituce, tak v rámci celosvětového společenství zoologických zahrad. Jsou zde obsaženy kompetence, které jsou založeny na znalostech víc, než je tomu v ostatních oblastech. Patří sem však také některé kompetence, které vyžadují praktické dovednosti, zejména v případě ošetřovatelů, kteří pracují na vyšší úrovni. Tato oblast zahrnuje sedm hlavních námětů:

4.1 Vývoj zoologických zahrad

EAZA definuje zoologickou zahradu jako stálé zařízení, kde se chovají živá volně žijící zvířata pro účely jejich vystavení veřejnosti po dobu sedmi či více dní v roce za úhradu vstupného nebo zdarma. Zoologická zahrada může být charitativní organizací nebo může být provozována v rámci veřejného či soukromého sektoru. Patří sem nejen běžné zoologické zahrady, ale také akvária, safari parky, ptačí zahrady, střediska chovu dravých ptáků, střediska chovu plazů a obojživelníků, pavilony s motýly a hmyzem a některé zvířecí útulky. V 19. století došlo k prudkému rozmachu zoologických zahrad, které se veřejnosti otevíraly s cílem vystavit exotická zvířata za účelem vzdělávání a zábavy. Nicméně v polovině 20. století se zoologické zahrady stále více soustředily na ochranu biologické rozmanitosti a nyní představují komplexní zařízení, která se věnují nejrůznějším oborům, jako je chov zvířat, vzdělávání, ochrana v terénu a výzkum. Je důležité, aby si chovatelé uvědomovali základní funkce moderních zoologických zahrad a chápali, jak se tato jejich úloha v průběhu času vyvíjela. Díky tomu budou moci v co největší míře přispět k dosažení cílů ochrany, vzdělávání a výzkumu odvětví zoologických zahrad. Od ošetřovatelů se požaduje, aby prokázali své kompetence zejména ve dvou oblastech:

- Historie zoologických zahrad: ošetřovatelé prokazují znalosti o tom, jak se v průběhu času měnila úloha zoologických zahrad.
- Současná úloha moderní zoologické zahrady: ošetřovatelé dokáží popsat klíčové úlohy moderní zoologické zahrady a ukázat, jak oni jako chovatelé mohou k naplnění těchto úloh přispívat.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:

4.1.1 Historie zoologických zahrad	Popsat základní fáze vývoje zoologických zahrad v Evropě	Popsat historii a případně měnící se úlohu jejich vlastní sbírky zvířat	Popsat , jak se zoologické zahrady vyvíjely po celém světě a jak se v průběhu času změnily
4.1.2 Současná úloha moderní zoologické zahrady	Definovat pojem „zoologická zahrada“ Popsat základní funkce moderní zoologické zahrady v Evropě Určit typy sbírek zvířat, které lze uvést pod hlavičkou „zoologická zahrada“	Popsat , jak jejich instituce plní různé aspekty úlohy moderní zoologické zahrady	Poskytnout důkazy o tom, jak přispívají k úloze zoologické zahrady v oblasti vzdělávání, ochrany a výzkumu Popsat , jak jejich sbírka pomáhá zvýšit informovanost návštěvníků o udržitelnosti, změnách chování a ochraně druhů

Zdroje

- EAZA Strategic Plan 2017-2020 (Strategický plán EAZA 2017–2020) – [EAZA](#)
- WAZA Conservation Strategy: *Committing to Conservation* (Strategie ochrany WAZA: *Aktivní zapojení do ochrany*) – [WAZA](#)
- *The Modern Zoo: Foundations for Management and Development* (Moderní zoologická zahrada: *Základy řízení a rozvoje*) – [EAZA](#)
- ...
- **Cesty k plnění**
- ...
- *Poslední aktualizace: 14. 12. 2017*

4.2 Ochrana

Klíčovou úlohou moderní zoologické zahrady je ochrana a měla by ovlivňovat každou stránku její činnosti. Podle Světové strategie ochranné práce zoologických zahrad a akvárií (2015), která se těší široké podpoře, definuje WAZA ochranu jako „dlouhodobé zajištění populace druhů v přirozených stanovištích“. Zoologické zahrady mohou k ochraně přispívat různými způsoby. Ve stále větší míře je úsilí v oblasti ochrany výsledkem spolupráce mezi zoologickými zahradami a dalšími zúčastněnými subjekty pracujícími společně na jednom plánu. Zoologické zahrady se na ochraně mohou podílet přímo či nepřímo, a to například finančně, materiálně nebo věcnými příspěvky k ochranné práci *in situ*, chovem *ex situ* a řízením populace, výzkumem *in situ* a/nebo *ex situ*, vzdělávací činností, jejímž cílem je větší

informovanost o problematice ochrany, a jejím prosazováním. Je důležité, aby ošetřovatelé chápali, jak ochrana podporuje práci, kterou vykonávají, a byli schopni předávat tyto poznatky návštěvníkům zoologických zahrad. Ošetřovatelé pracující na vyšší úrovni mohou k ochraně přispívat ještě bezprostředněji například tím, že se podílejí na výzkumu, koordinují program chovu *ex situ* nebo svůj čas věnují podpoře projektů *in situ*. Tento námět obsahuje pět kompetencí:

- Úloha zoologických zahrad v oblasti ochrany: ošetřovatelé dokáží popsat ochrannou úlohu zoologických zahrad a to, jak k ochraně mohou svou prací přispívat samotní ošetřovatelé (včetně přístupu v podobě jednoho plánu).
- Ohrožení biologické rozmanitosti: ošetřovatelé dokáží objasnit koncepci biologické rozmanitosti, popsat její hlavní hrozby a vysvětlit, jaké strategie pro boj proti nim používají zoologické zahrady a další organizace, které se ochraně věnují.
- Červený seznam IUCN: ošetřovatelé dokáží popsat proces vypracování červeného seznamu a prokázat, že chápou, jak souvisí s ochranou *in situ* a *ex situ*.
- Translokace a reintrodukce: ošetřovatelé dokáží popsat, jak reintrodukce a translokace mohou být součástí širší strategie ochrany a jak v tom chovatelé mohou pomáhat.
- Programy řízení populace: ošetřovatelé dokáží popsat, jak k ochraně mohou přispívat šlechtitelské programy, a jsou schopni prokázat znalosti toho, jak šlechtitelské programy fungují na regionální a globální úrovni, a také jakou roli hraje EAZA a různé organizace zabývající se řízením populace.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
4.2.1 Úloha zoologických zahrad v oblasti ochrany	Definovat úlohu zoologických zahrad v oblasti ochrany <i>in situ</i> a <i>ex situ</i> popisem projektů ochrany svých institucí a také společných kampaní (např. kampaní EAZA zaměřených na ochranu)	Popsat , jak jejich instituce přispívá k projektům ochrany Popsat , jakými různými způsoby mohou k ochraně přispívat zoologické zahrady, včetně toho, jak mohou pomáhat samotní ošetřovatelé	Navrhovat , jak zoologické zahrady mohou k ochraně přispívat přímo Spolupracovat na projektech ochrany s vhodnými subjekty
4.2.2 Ohrožení biologické rozmanitosti	Definovat pojem „biologická rozmanitost“ a uvést příklady druhů	Propojit práci v oblasti ochrany, které se věnuje jejich instituce, s ohrožením biologické rozmanitosti Vysvětlit , jak tato	Popsat činnost v oblasti ochrany, které se věnuje jejich instituce, a ukázat, co ohrožuje celosvětovou biologickou rozmanitost Propojit své znalosti hrozeb biologické rozmanitosti s úlohou

	ohrožených kvůli její ztrátě	činnost v oblasti ochrany snižuje nebo řeší ohrožení biologické rozmanitosti	zoologických zahrad v oblasti ochrany
4.2.3 Červený seznam IUCN	<p>Uvést různé kategorie Červeného seznamu IUCN</p> <p>Určit, které kategorie Červeného seznamu IUCN jsou považovány za „ohrožené“</p> <p>Vzpomenout si, se kterými kategoriemi druhů uvedenými v Červeném seznamu IUCN často pracují</p>	<p>Uvést důvody, proč lze některé druhy vyhodnotit jako ohrožené, včetně mimo jiné: klesá populace na omezených, ubývajících a/nebo fragmentovaných stanovištích, nízké a/nebo ubývající populace, vysoká pravděpodobnost, snížená a/nebo ustupující populace, vysoká pravděpodobnost vyhynutí během stanoveného období</p> <p>Rozlišit mezi celosvětovými Červenými seznamy IUCN a dalšími červenými seznamy (např. regionálními či vnitrostátními)</p>	<p>Vysvětlit, jak Červený seznam IUCN může sloužit jako praktický nástroj pro ochranu <i>in situ</i> a <i>ex situ</i></p> <p>Popsat, jak lze Červený seznam IUCN použít při interním plánování sbírky zvířat</p>
4.2.4 Translokace a reintrodukce	Popsat koncepci ochrany formou translokace, včetně reintrodukce jednotlivých zvířat chovaných <i>ex situ</i>	Popsat , jak se do ochrany formou translokace mohou zapojit zoologické zahrady, a určit, kde mohou aktivně pomáhat ošetřovatelé (Případně) tyto informace uvést do souvislosti s translokacemi,	Posoudit silné a slabé stránky uskutečněných translokací a reintrodukcí (Případně) spolupracovat s dalšími kolegy nebo externími subjekty a zapojit se do ochrany formou translokací

		na nichž se podílí jejich instituce	
--	--	-------------------------------------	--

Zdroje

- EU Zoos Directive Good Practices Document (chapter 2.2) (Dokument osvědčených postupů podle směrnice EU o zoologických zahradách (kapitola 2.2)) – [Evropská komise](#)
 - IUCN Red List of Threatened Species (Červený seznam ohrožených druhů IUCN) (včetně průvodních dokumentů uvedených v části „Zdroje“) – [IUCN](#)
 - WAZA Conservation Strategy: *Committing to Conservation* (Strategie ochrany WAZA: *Aktivní zapojení do ochrany*) – [WAZA](#)
 - EAZA Conservation Standards (Standardy ochrany EAZA) – [EAZA](#)
 - EAZA Guidelines on the definition of a direct contribution to conservation (Pokyny EAZA k definování přímého přispívání k ochraně) – [EAZA](#)
 - IUCN Species Survival Commission Guidelines on the Use of Ex Situ Management for Species Conservation (Pokyny Komise pro přežití druhů IUCN k používání managementu ex situ pro ochranu druhů) – [IUCN](#)
 - IUCN Guidelines for Reintroductions and Other Conservation Translocations (Pokyny IUCN k reintrodukci a další ochraně formou translokace) – [IUCN](#)
 - ...
- Cesty k plnění**
- Bezplatné online kurzy na platformě pro ochranu United for Wildlife – [United for Wildlife](#)
 - ...
- Poslední aktualizace: 14. 12. 2017*

4.3 Vzdělávání v oblasti ochrany

„Má-li být ochrana úspěšná, je nutné lidi inspirovat, aby se o ni zajímali a chápali zvířata a hrozby, s nimiž se ve volné přírodě potýkají. Asociace EAZA je přesvědčena, že je zapotřebí, aby každý měl příležitost bezprostředně zažít a poznat volně žijící druhy. Členové EAZA hrají významnou roli v ochraně přírody a volně žijících druhů jak v zoologických zahradách, tak i ve volné přírodě, a proto je důležité, aby zoologické zahrady EAZA s touto úlohou seznamovaly poskytováním vzdělávání v oblasti ochrany. To totiž není omezeno jen na ty, kdo navštíví zoologické zahrady a akvária EAZA. Může probíhat v místní komunitě, na základě partnerství s dalšími organizacemi, v rámci projektů in situ a ve spolupráci v celosvětovém měřítku.“

– Standardy vzdělávání v oblasti ochrany EAZA – [EAZA](#)

Vzdělávání v oblasti ochrany je jednou z klíčových úloh moderních zoologických zahrad. Je tedy nezbytné, aby všichni pracovníci zoologické zahrady chápali jeho principy a význam. Obzvláště důležité je to, aby schopnost poskytovat vzdělání v oblasti ochrany získali ošetřovatelé, protože v případě mnoha z nich to může být součástí jejich práce. A i když nejsou přímo pověřeni předáváním poučení v oblasti ochrany, z povahy jejich úlohy vyplývá, že budou v kontaktu s návštěvníky, a proto by

měli být při rozhovorech s veřejností schopni předkládat informace o ochraně. Je důležité, aby všichni ošetřovatelé chápali, jak tuto úlohu mohou plnit zoologické zahrady, proč to má význam a komu na tom záleží. V rámci tohoto námětu existují tři kompetence:

- Význam vzdělávání v oblasti ochrany: ošetřovatelé dokáží popsat, jakou úlohu hrají zoologické zahrady ve vzdělávání veřejnosti a proč je to důležité z hlediska ochrany druhů.
- Způsoby poskytování vzdělávání v oblasti ochrany: ošetřovatelé prokazují, že znají nejrůznější způsoby poskytování vzdělávání a dosahování změny chování u návštěvníků.
- Přednášky ošetřovatelů: ošetřovatelé dokáží vypracovat a přednášet přednášky, které veřejnosti umožní získat zkušenosti a dozvědět se o volně žijících druzích.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
4.3.1 Význam vzdělávání v oblasti ochrany	Definovat vzdělávání v oblasti ochrany na základě standardů EAZA pro vzdělávání v oblasti ochrany Uvádět nejrůznější příklady ze vzdělávání v oblasti ochrany, kterému se věnuje jejich zoologická zahrada	Popsat standardy EAZA pro vzdělávání v oblasti ochrany a to, jak se vztahují na jejich instituci Vysvětlit , proč je vzdělávání v oblasti ochrany pro zoologické zahrady tak důležité	Uvést odpovídající příklady toho, jak při své každodenní práci uplatňují standardy EAZA pro vzdělávání v oblasti ochrany
4.3.2 Způsoby poskytování vzdělávání v oblasti ochrany	Vyjmenovat hlavní metody vzdělávání v oblasti ochrany v zoologických zahradách (např. výuka ve třídách, prohlídky s průvodcem, přednášky a prezentace, imerzivní projekty, interaktivní výstavy, setkání se zvířaty, hry, praktické ukázky a workshopy) Popsat , jakým vzdělávacím činnostem v oblasti	Vysvětlit , jak se různé metody používají v případě různých posluchačů, typů a velikosti sbírky zvířat Účinně poskytovat vzdělávání v oblasti ochrany	Spolupracovat s pedagogy a navrhnout nové vzdělávací aktivity, které poučí o ochraně a přinesou výsledky, a to v souladu se standardy EAZA Vybrat a použít vhodné způsoby předkládání informací různým posluchačům Přesvědčivě kommunikovat tváří v tvář

	ochrany se věnuje jejich instituce		
4.3.3 Přednášky ošetřovatelů	Přednášet veřejnosti s tím, že předkládají klíčové myšlenky Vysvětlit , proč jsou veřejné přednášky důležitým nástrojem pro vzdělávání veřejnosti a jaké nedostatky mohou přednášky mít v souvislosti s předkládáním poučení	Vypracovat osnovu přednášky včetně toho, jaké poučení přednáška přinese, a popis toho, jak a kde by se přednáška měla předkládat. Popsat co je při přípravě nové přednášky nutné zvážit Používat vybavení, které je vhodné pro veřejný přednes	Vypracovat program přednášek a vzít v úvahu, jaký rozsah poučení a zkušeností mohou návštěvníci očekávat a také praktičnost přednášky Vyjmenovat klady a zápory různých technologií a přístupů při přednášení

Zdroje

- EAZA Conservation Education Standards (Standardy vzdělávání v oblasti ochrany EAZA) – [EAZA](#)
 - WAZA Conservation Strategy: *Committing to Conservation* (Strategie ochrany WAZA: *Aktivní zapojení do ochrany*) – [WAZA](#)
 - EU Zoos Directive Good Practices Document (chapter 2.3) (Dokument osvědčených postupů podle směrnice EU o zoologických zahradách (kapitola 2.3)) – [Evropská komise](#)
 - ...
- Cesty k plnění**
- Kurz EAZA Academy „Úvod do managementu zoologických zahrad a akvárií“ (“Introduction to Zoo and Aquarium Management”) – [EAZA](#)
 - ...
- Poslední aktualizace: 14. 12. 2017*

4.4 Aplikovaný vědecký výzkum

„EAZA má ambiciózní cíl, že každá evropská zoologická zahrada a akvárium bude:

- významným způsobem přispívat k etickému a vysoce účinnému výzkumu, zejména v oblasti ochrany biologické rozmanitosti a dobrých životních podmínek zvířat,
- vytvářet a využívat excelentní vědu ke zvyšování znalostí, což zkvalitní rozhodování a management sbírek zvířat, programů a projektů,

- *zapojí se do vědeckého vzdělávání, školení a sdílení přínosů a bude je podporovat.*
– Výzkumná strategie EAZA – [EAZA](#)

Zoologické zahrady a akvária mají díky svým živým sbírkám jedinečné předpoklady k podpoře výzkumu souvisejícího s ochranou. Vědecký výzkum přináší spolehlivé důkazy o vlivu zoologických zahrad a umožňuje jim činit fakticky podložená rozhodnutí s cílem zkvalitnit postupy v mnoha oblastech jejich práce, k nimž mimo jiné patří zajištění dobrých životních podmínek zvířat, zapojení návštěvníků a ochrana biologické rozmanitosti. I když ošetřovatelé nejsou přímo pověřeni prováděním vědeckého výzkumu, měli by chápat, jak jeho výsledky aplikovat, a vědět, jak a kde hledat spolehlivý, vědecky podložený výzkum pro získání informací pro svou práci. Od pokročilých chovatelů se očekává, že se zapojí do původního výzkumu a své poznatky budou sdílet v širším sektoru a přispívat k prosazování postupů zoologických zahrad. Ošetřovatelé by měli rozvíjet kompetence související s vědeckým výzkumem ve dvou oblastech:

- Význam vědeckého výzkumu: ošetřovatelé si uvědomují, že k účinné práci zoologické zahrady může přispět celá řada oborů, a dokáží popsat význam vědeckého výzkumu pro své rozhodování.
- Výzkumné postupy: ošetřovatelé prokazují schopnost provádět vědecký výzkum a svými poznatky přispívají do širšího souboru znalostí o zoologických zahradách a souvisejících se sbírkami zvířat.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
4.4.1 Význam vědeckého výzkumu	Definovat vědecký výzkum na základě Výzkumné strategie EAZA Popsat základní obsah Výzkumné strategie EAZA Uvést některé vědní obory, které souvisejí s činností zoologických zahrad Stručně vysvětlit , jakým přínosem je vědecký výzkum pro činnost zoologických zahrad a jak výzkum prováděný v zoologických zahradách může	Prokázat , že jsou obeznámeni s Výzkumnou strategií EAZA, a stručně popsat, jak se týká jejich instituce, a také (případně) že jsou obeznámeni s výzkumnou politikou vlastní instituce Uvést příklady vědeckého výzkumu v zoologických zahradách, objasnit metody výzkumu, jeho výsledky a uplatnění každého příkladu	Uvést vhodné příklady toho, jak vědecký výzkum provedený někým jiným využili k vypracování vlastních ošetřovatelských postupů Vysvětlit etické důsledky a aspekty provádění vědeckého výzkumu v zoologické zahradě

	být prospěšný pro okolní svět		
4.4.2 Výzkumné postupy	Aktivně se podílet na projektu vědeckého výzkumu prováděného v zoologické zahradě, například shromažďováním nebo zadáváním dat Popsat různé výzkumné metody použitelné pro výzkum sbírek zvířat v zoologické zahradě	Navrhnout a realizovat jednoduché výzkumné projekty (např. projekty s malým počtem proměnných nebo ukazatelů za použití vyzkoušených a ověřených výzkumných metod, v dobře známé oblasti výzkumu Analyzovat jednoduché výsledky a shrnout zjištění pomocí jednoduchých nástrojů k podávání zpráv Uvést publikace, kde lze příslušný výzkum publikovat	Navrhnout a realizovat komplexnější výzkumné projekty (např. projekty s větším počtem proměnných a ukazatelů, s použitím novátorských experimentálních metod, v dosud neprobádané oblasti) Přispívat do odborně posuzovaných publikací Předkládat svá zjištění prostřednictvím zpráv a prezentací na konferencích Popsat , jaký vliv má vlastní výzkum ve vlastní instituci

Zdroje

- EAZA Research Standards (Standardy výzkumu EAZA) – [EAZA](#)
- EAZA Research Strategy (Výzkumná strategie EAZA) – [EAZA](#)
- WAZA Conservation Strategy: *Committing to Conservation* (Strategie ochrany WAZA: *Aktivní zapojení do ochrany*) – [WAZA](#)

• ...

Cesty k plnění

- Kurz EAZA Academy „Chování zvířat a jeho uplatnění v chovu“ (“Animal Behaviour and Applications to Husbandry”) – [EAZA](#)

• ...

Poslední aktualizace: 20. 6. 2018

4.5 Management zoologické zahrady

„Největší prioritou managementu zoologické zahrady je udržet její byznys v chodu: management zoologické zahrady musí zajistit, že její obchodní činnost funguje správně a že zahrada návštěvníky láká. Musí také zajistit, že si návštěvníci pobyt v zahradě užívají, takže budou uvažovat o tom, že se tam vrátí.“

– Moderní zoologická zahrada: Základy řízení a rozvoje – [EAZA](#)

Řídit zoologickou zahradu vyžaduje rovnováhu mezi zajištěním vynikajícího chovu zvířat a péče o ně a optimálními zážitky návštěvníků a kvalitními zákaznickými službami. Kromě standardních postupů podnikového řízení musí vzít zoologické zahrady v úvahu také aspekt plánování sbírky zvířat. Součástí práce ošetřovatele sice nejsou úlohy na úrovni vysokého managementu, ale přesto mají na jejich práci přímý vliv rozhodnutí managementu zoologické zahrady. Management zoologické zahrady by měl prosazovat organizační jednotu prostřednictvím společných misí, cílů a organizačních hodnot. Pozice ošetřovatele je nedílnou součástí personální struktury a je užitečné, mají-li ošetřovatelé přehled o managementu, který probíhá na vyšších úrovních jejich organizace. To má ještě větší význam v případě ošetřovatelů, kteří pracují na vyšší úrovni a jejichž pracovní pozice je spojena s větší odpovědností a je složitější. V rámci tohoto námětu existuje šest kompetencí:

- Udržitelné postupy: ošetřovatelé si uvědomují, jaký význam má udržitelnost pro zoologické zahrady, a proto ve své každodenní práci uplatňují udržitelné postupy.
- Financování zoologických zahrad: ošetřovatelé dokáží popsat model financování používaný v jejich zoologické zahradě a také jak si stojí v širším rámci napříč Evropou.
- Plánování sbírky zvířat: ošetřovatelé dokáží popsat, jaký význam mají pro sbírku různé druhy a jak to souvisí s regionálním plánováním kolekce
- Organizační struktura a funkce: ošetřovatelé si uvědomují že pro chod zoologické zahrady jsou nutné nejrůznější funkce.
- Etika: ošetřovatelé dokáží uvést, jak s jejich pozicí souvisí etika, a dokáží uplatňovat etiku při svém rozhodování s ohledem na svou roli.
- Mezinárodní organizace: ošetřovatelé jsou schopni prokázat informovanost o různých organizacích, které řídí a podporují moderní úlohu zoologických zahrad. Patří mezi ně například EAZA, WAZA a organizace specifické pro danou zemi a obor a související s jejich úlohou. Mají znalosti o příslušných pracovních skupinách, fórech a konferencích souvisejících s jejich organizací.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
4.5.1 Udržitelné postupy	Definovat koncepci udržitelnosti Vysvětlit , proč je udržitelnost v zoologické zahradě tak důležitá (Případně) dodržovat ve své každodenní práci institucionální politiky a postupy	Popsat (případá-li v úvahu) zásady udržitelnosti své instituce a uvést příklady toho, jak jejich instituce udržitelné postupy provádí (nebo plánuje provádět) Nezávisle a aktivně uplatňovat ve své každodenní práci institucionální politiky (např. snižovat při každodenní práci	Zkoumat trendy v oblasti udržitelných postupů a prosazovat nové udržitelné iniciativy, které by se měly v jejich instituci uplatňovat

		spotřebu energie a vody, nakládat s odpady atd.) Vytvořit z odpadních produktů (např. prázdných nádob na krmivo, dřeva) bezpečné předměty pro obohacení zvířat	
4.5.2 Financování zoologických zahrad	Stanovit model financování zoologické zahrady (např. charita, financování ze státních prostředků atd.)	Popsat různé modely financování, které by se mohly používat i v dalších evropských zoologických zahradách, a jejich aspekty Uvést hlavní zdroje příjmu a výdaje v jejich zoologické zahradě (např. vstupné pro návštěvníky, krmení pro zvířata atd.)	Popsat dopad různých modelů financování na strategické funkce zoologické zahrady Objasnit důvod relativního rozdělování zdrojů příjmů a výdajů zoologické zahrady
4.5.3 Plánování sbírky zvířat	Prokázat znalost plánu sbírky jejich instituce Uvést , jakou roli v plánu sbírky instituce často hrají druhy, s nimiž pracují	Vysvětlit , proč je pro jejich instituci plánování sbírky tak důležité	Doporučovat či navrhovat , které druhy by se podle plánu sbírky měly do jejich instituce přesunout a které by se měly vystěhovat Prokázat znalost regionálních plánů sbírky, které se vztahují na jejich práci
4.5.4 Organizační struktura a funkce	Kompletně popsat svou úlohu ošetřovatele. Uvést organizační strukturu instituce a povinnosti zaměstnanců.	Popsat , jak jejich úloha zapadá do širšího kontextu instituce Kompletně popsat úlohu podřízených (připadá-li v úvahu)	Provést cvičení plánování následnictví a stanovit způsoby řešení zjištěných problémů

<p>4.5.5 Etika</p>	<p>Uvést obsah etických zásad souvisejících s prací (např. zásad instituce, etického kodexu EAZA) Uplatňovat platné etické zásady v každodenní práci</p>	<p>Hovořit o rozdílech mezi etikou a dobrými životními podmínkami zvířat Uvést příklady, toho, jak etické zásady začleňují do každé oblasti své každodenní práce</p>	<p>Vyhodnotit svou práci v etickém kontextu Obhájit své pracovní postupy v etickém kontextu Předvídat a řešit etické otázky, které vyvstávají v jejich práci Zapojit se do činnosti etického výboru (případá-li v úvahu)</p>
<p>4.5.6 Mezinárodní organizace</p>	<p>Popsat různé úrovně organizací zapojených do řízení podpory moderních zoologických zahrad: národní asociace (např. BIAZA, SAZA), regionální organizace (např. EAZA, ZAA) a globální organizace (WAZA). Uvést, ve kterých organizacích je členem jejich instituce Uvést, které další organizace jsou zapojeny do podpory ošetřovatelů v zoologických zahradách, např. národní, regionální a mezinárodní organizace ošetřovatelů (ABWAK, AFSA, ICZ)</p>	<p>Vysvětlit, jaký vliv na jejich instituci a práci mají externí organizace. Zapojit se do odpovídajících organizací a skupin, které podpoří jejich práci Identifikovat možnosti podílet se na mezinárodní spolupráci</p>	<p>Aktivně se účastnit příslušných pracovních skupin, fór a konferencí (např. workshopů zaměřených na chov, akcí specifických pro daný taxon, akcí zaměřených na speciální témata (obohacení, výcvik zvířat atd.) Podávat zprávy a aktivně sdílet zkušenosti s kolegy a podřízenými</p>

Zdroje

- *The Modern Zoo: Foundations for Management and Development (Moderní zoologická zahrada: Základy řízení a rozvoje)* – [EAZA](#)
- AZA-accredited Zoo and Aquarium Green Practices (Ekologické postupy pro zoologické zahrady a akvária s akreditací AZA) – [AZA](#)
- EAZA Code of Ethics (Etický kodex EAZA) – [EAZA](#)
- WAZA Code of Ethics and Animal Welfare (Etický kodex a dobré životní podmínky zvířat WAZA) – [WAZA](#)

- ...

Cesty k plnění

- Kurz EAZA Academy „Úvod do managementu zoologických zahrad a akvárií“ (“Introduction to Zoo and Aquarium Management”) – [EAZA](#)
- Kurz EAZA Academy „Plánování sbírek zoologických zahrad a akvárií“ (“Zoo and Aquarium Collection Planning”) – [EAZA](#)

- ...

Poslední aktualizace: 20. 6. 2018

4.6 Právní předpisy

Mají-li zoologické zahrady fungovat úspěšně, musí dodržovat všechny platné právní předpisy. Všechny zoologické podléhají vnitrostátním právním předpisům a zoologické zahrady působící na území Evropské unie musí také dodržovat všechny příslušné právní předpisy EU. Zajištění shody na strategické a organizační úrovni je sice obvykle úkolem vedoucích pracovníků zoologické zahrady, nicméně na přijetí těchto plánů v každodenní činnosti se podílejí všichni zaměstnanci. Je důležité, aby všichni ošetřovatelé měli základní znalosti právních předpisů, které upravují jejich činnost. V rámci tohoto námětu existují dvě kompetence:

- Požadavky na udělování licencí: ošetřovatelé dokáží jmenovat požadavky na udělování licencí a vnitrostátní právní předpisy, které se vztahují na jejich zoologickou zahradu, a také dokáží popsat, jak by je měli uplatňovat ve své práci.
- Právní předpisy EU: ošetřovatelé jsou schopni prokázat, že chápou příslušné právní předpisy EU a že (na pokročilejší úrovni) jsou schopni vyplnit potřebné dokumenty, aby příslušným předpisům vyhověli.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně způsobilý/á“, jsou schopni:	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
4.6.1 Požadavky na udělování licencí	Stručně uvést vnitrostátní právní předpisy a požadavky na udělování licencí zoologickým zahradám platné pro jejich instituci (např. Zákon o udělování	Komplexněji objasnit ty části vnitrostátních právních předpisů, které se konkrétně vztahují k jejich	Aktivně dodržovat zákonné požadavky a podporovat a v oblasti právních předpisů instruovat méně zkušené kolegy Pomáhat při

	<p>licencí zoologickým zahradám ve Spojeném království) Určit, jaké důsledky má nedodržování platných předpisů Rádným prováděním přidělených úkolů ukázat, že při své každodenní práci dodržují tyto právní předpisy</p>	<p>práci (např. předpisy týkající se chovu zvířat) Aplikovat své znalosti v nových situacích, které při práci vznikají</p>	<p>sestavování a kontrole příslušných záznamů a dokladů, aby byly dodrženy právní předpisy Spolupracovat s příslušnými orgány</p>
4.6.2 Právní předpisy EU	<p>Uvést příslušné právní předpisy EU, které se vztahují na jejich instituci. Patří k nim (mimo jiné): směrnice EU o zoologických zahradách, směrnice EU o ptácích, Strategie EU pro biologickou rozmanitost, nařízení EU o invazivních nepůvodních druzích, nařízení EU týkající se obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy, právní rámec EU pro zdraví zvířat Určit, jaké důsledky má nedodržování platných právních předpisů Rádným prováděním přidělených úkolů ukázat, že při své každodenní práci dodržují tyto právní předpisy</p>	<p>Uvést příslušné právní předpisy EU, které se vztahují na jejich instituci a práci. Patří k nim (mimo jiné): směrnice EU o zoologických zahradách, směrnice EU o ptácích, Strategie EU pro biologickou rozmanitost, nařízení EU o invazivních nepůvodních druzích, nařízení EU týkající se obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy, právní rámec EU pro zdraví zvířat Aplikovat své znalosti v nových situacích, které při práci vznikají</p>	<p>Aktivně dodržovat platné zákonné požadavky EU a podporovat a v oblasti právních předpisů EU instruovat méně zkušené kolegy Pomáhat při sestavování a kontrole příslušných záznamů a dokladů, aby byly dodrženy právní předpisy EU</p>

Zdroje

- EU Zoos Directive (Směrnice EU o zoologických zahradách) – [Evropská komise](#)
- EU Zoos Directive Good Practices Document (Dokument osvědčených postupů podle směrnice EU o zoologických zahradách) – [Evropská komise](#)
- EU Birds Directive (Směrnice EU o ptácích) – [Evropská komise](#)
- EU Habitats Directive (Směrnice EU o stanovištích) – [Evropská komise](#)

- EU Biodiversity Strategy (Strategie EU pro biologickou rozmanitost) – [Evropská komise](#)
- EU Regulation on Invasive Alien Species (Nařízení EU o invazivních nepůvodních druzích) – [Evropská komise](#)
- EU Wildlife Trade Regulations (Nařízení EU týkající se obchodu s druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin) – [Evropská komise](#)
- EU Animal Health Law (Právní rámec EU pro zdraví zvířat) – [Evropská komise](#)

• ...
Cesty k plnění

• ...
Poslední aktualizace: 14. 12. 2017

4.7 Marketing a komunikace

K nejvýznamnějším pilířům úspěšného působení zoologické zahrady patří marketing a komunikace. Většina hledisek výkonnosti zoologické zahrady závisí na úspěšném marketingu. Pod marketing spadá reklama, vztahy s veřejností, propagace (s cílem vytvořit pozitivní image a zajistit zoologické zahradě dobrou pověst) a prodeje (počet vstupenek prodaných návštěvníkům). Marketing je proces, jehož prostřednictvím se zoologická zahrada představuje a propaguje u potenciálních návštěvníků a zainteresovaných stran. Bez marketingu a komunikace by zoologická zahrada možná nabízela ty nejlepší služby a měla velkou sbírku zvířat, ale žádní potenciální návštěvníci by o ní nevěděli. Bez marketingu by návštěvníky do zoologické zahrady nic nelákalo. A naopak – zoologická zahrada s řádně chovanými zvířaty je základem úspěšného marketingu.

Marketing a komunikace se zoologické zahradě starají o image a dobré jméno. Velmi důležitou úlohu, pokud jde o zachování image a dobrého jména zoologické zahrady, hrají její pracovníci, včetně ošetřovatelů. Z úlohy ošetřovatele plyne to, že během své práce komunikuje se zákazníky a zainteresovanými stranami, což může probíhat prostřednictvím plánovaných i neplánovaných interakcí. Je tedy důležité pochopit, jak nejlépe propagovat vlastní instituci pozitivním a profesionálním způsobem. V rámci tohoto námětu existují čtyři kompetence:

- Dobré jméno zoologických zahrad: ošetřovatelé si uvědomují, jaký význam má dobrá pověst, a proto se při komunikaci s návštěvníky snaží dobré jméno své instituce udržet.
- Průzkum trhu a zpětná vazba: ošetřovatelé vědí, jak se využívá průzkum trhu, včetně segmentace a motivace návštěvníků, a jak získávat zpětnou vazbu.
- Spolupráce s dárci a příznivci: ošetřovatelé vědí, jaký význam mají příznivci (včetně veřejné podpory), co očekávají od zoologické zahrady a jak je zapojit.
- Styk s médii: ošetřovatelé vědí, jak jejich instituce využívá sociální sítě a tradiční média a různé nosiče.

	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „kompetentní“	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „odborně“	Ošetřovatelé, kteří působí na úrovni „expertní“, jsou schopni:
--	---	---	---

	, jsou schopni:	způsobilý/á“, jsou schopni:	
4.7.1 Dobré jméno zoologických zahrad	<p>Vysvětlit význam vytváření pozitivní image a dobrého jména zoologické zahrady</p> <p>Uvést, proč má významnou roli oddělení zákaznických služeb</p> <p>Prokázat, že znají organizace vystupující proti zoologickým zahradám a to, jaké akce proti nim podnikají</p> <p>Popsat důkladně pravidla pro chování návštěvníků své instituce a vyžadovat jejich dodržování s odpovídající podporou</p>	<p>Profesionální práci udržovat vytvořený image a dobrou pověst zoologické zahrady</p> <p>Při jednání s organizacemi vystupující proti zoologickým zahradám jednat v souladu s vhodným etickým kodexem</p> <p>Řešit obtížné problémy (např. konflikty s návštěvníky a stížnosti)</p>	<p>Pozitivně a aktivně spolupracovat s kolegy, odborníky, návštěvníky a dalšími zainteresovanými stranami při odůvodňování existence zoologických zahrad a práce, kterou dělají</p>
4.7.2 Průzkum trhu a zpětná vazba	<p>Vysvětlit význam průzkumu trhu</p> <p>Uvést hlavní rozdílné skupiny návštěvníků, kteří přicházejí do zoologické zahrady (například rodiny, dospělí, školy, zahraniční turisté)</p>	<p>Popsat, jak mohou různé znalosti a zájmy návštěvníků přicházejících do zoologické zahrady ovlivnit způsob vzdělávání a komunikace s nimi</p> <p>Vyjmenovat nejrozličnější typy návštěvníků na základě demografických faktorů, motivací a předchozích zkušeností</p> <p>Prokázat znalost</p>	<p>(Po slovech ošetřovatele) sestavit údaje o tom, jak návštěvníci pohlížejí na jejich instituci</p> <p>Analyzovat, zda shromážděné údaje odpovídají očekávané reakci</p> <p>Ukázat, jak přizpůsobit metody vzdělávání a komunikace, aby byly uspokojeny potřeby a motivace různých skupin návštěvníků</p> <p>Jasně propojit různé metody vzdělávání a předkládání informací s různými</p>

	<p>Vysvětlit, proč jsou návštěvníci pro zoologické zahrady důležití v souvislosti se vzděláváním a změnou chování</p>	<p>materiálů, které distribuují pracovníci oddělení marketingu jejich instituce Shrnout tyto informace pro své kolegy</p>	<p>motivacemi posluchačů Vytvořit a realizovat plán vytvoření odpovídajících změn v souladu se zpětnou vazbou poskytnutou návštěvníky</p>
<p>4.7.3 Spolupráce s dárci a příznivci</p>	<p>Vysvětlit, jak důležití jsou pro zoologickou zahradu dárci a zainteresované strany Uvést nejrůznější zainteresované strany (např. firmy, nevládní organizace, partnery, organizace zaměřené proti zoologickým zahradám, umělce, potenciální dobrovolníky atd.)</p>	<p>Uvést postupy pro sponzorské dary a přímé zainteresované strany pro podniknutí vhodných kroků Vysvětlit zainteresovaným stranám, jak se stát dárce zoologické zahrady Identifikovat, co od zoologické zahrady chtějí zainteresované strany</p>	<p>Objasnit hodnotu dárcovství zoologické zahradě případným sponzorům Interpretovat informace o sponzorství s cílem zapojit zainteresované strany</p>
<p>4.7.4 Styk s médii</p>	<p>Popsat význam médií pro veřejnou propagaci instituce Vysvětlit, jakou image si chce instituce před veřejností vytvořit prostřednictvím médií Vyjmenovat různé (interní a externí) mediální nástroje Dodržovat</p>	<p>Komunikovat s médii na profesionální úrovni (případá-li v úvahu) Uplatňovat profesní pokyny při používání sociálních sítí (Facebook, Instagram atd.) k propagaci instituce (např. posuzovat vhodnost vizuálního obsahu, nahrávat pouze fotografie v dobré kvalitě a stručně vysvětlit vizuální obsah</p>	<p>Udržet vytvořenou image zoologické zahrady na základě profesionální práce a vystupování při komunikaci s médii (TV/rozhlas) Vytvořit vhodný mediální obsah pod vedením pracovníků oddělení marketingu Vystupovat jako ambasador instituce a propagovat profesi ošetřovatele v různých sdělovacích prostředcích</p>

	mediální politiku organizace a postupovat v souladu s protokoly krizové komunikace	za účelem předložení poučných informací)	
--	---	--	--

Zdroje

- Mezinárodní postupy pro sponzorování institucí
- Interní směrnice pro komunikaci s médii a na sociálních platformách (oddělení komunikace a marketingu)
- *The Modern Zoo: Foundations for Management and Development (Moderní zoologická zahrada: Základy řízení a rozvoje)* – [EAZA](#)
- ...
- **Cesty k plnění**
- ...
- *Poslední aktualizace: 25. 4. 2018*